49ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2200 Կ. ՊՈԼԻՍ

ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 13 – 26 ՕԳՈՍՏՈՍ 1908

13 ԱՂԸՍԹՈՍ 1324 – 28 ՐԷՃԷՊ 1326

Journal Arménien
MANZOUMÉ I EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte 38
CONSTANTINOPLE

Մանզումէի Էֆքեար

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیازی : (اوحانس فرید)
ادره‌خانه‌سی! باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۸۳

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒԴՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
54, Գալաթիոյ Ալի Ճատէսի, 54

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառաց համար	108 »	60 »
Արտասահմանի »	25 ֆր.	14 ֆր.

ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցման համար մանաւոր պայմաններ

"ՄԱՄՈՒԼԸ ԱԶԱՏ Է ՕՐԻՆԱՑ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՄԷՋ„
(ՕՍՄ, ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՅՕԳ. 12)

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԻՆՉՈՒ ԿԸ ՍԻՐԷՆՔ ԻԶՄԻՐԼԵԱՆԸ

ՄԵԾ ԱՔՍՈՐԱԿԱՆԻՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Ազգերն ալ անհատներու պէս են։ Անհատին ամէնէն վառ, ամէնէն գործօն երկու զգացումներն են ատելութիւն և սէր, որոնք կը խտանան մարդկային աշխատութեան և գործունէութեան բոլոր տարրերուն մէջ։ Մարդ կա՛մ կ'ատէ կամ կը սիրէ. և իր ատելութիւնէն ու սէրէն կը բղխին բոլոր միւս զգացումները, ինչպէս նաև դատողութիւնները հաստատուած են ատելութեան և սիրոյ խարսխին վրայ։

Ինչո՞ւ կը սիրէինք և կը սիրենք Իզմիրլեանը։ Ինչո՞ւ ամբողջ Հայ Ազգը, իր մտաւոր ու հեռաւոր հատուածնե՛ով, այքան բուռն կը կառչի Իզմիրլեանի օձիքին, և կը պատրաստէ անոր համար ատուածացում մը, հին Հռոմէական Պատմութեան աբօթեղները յիշեցնելով։ Ինչո՞ւ այսքան կը դուրգուրանք իրեն վրայ։—Պատասխանը կ'որոտայ ամէն կուրծքերէ, թէ ան նկարագրի մարդ էր, թէ եղած անիրաւութիւններուն չէր կրնար հանդուրժել, չ'ը կրնար սեղն ճերմակ և ճերմակին սև ըսել։ Եըլտզի Ռէժիմը կը պահանջէր իրմէ որ թուղթ ստորագրէ թէ Հայերը երջանիկ կ'ապրին այխարհներու լաւագոյնին մէջ, թէ Հայերը չեն հարստահարուիր, թէ ամէն ինչ վարդ կը հոտի Թուրքիոյ մէջ, լաբեգորով կառավարութիւն մը կայ, որ կը գուրգուրայ... Հայերուն վրայ, թէ Հայու մը քիթը չարիւնիր, բայց թէ բերի հարուածներուն տակ կը ճմլեն զայն, սուրի հարուածին տակ կ'արիւնոտեն անոր կուրծքը, Խաներու պատուհաններէն վար կը նետեն անպէտ կարասիի մը պէս։ Ասոնց ամէնուն հակառակ, Եըլտզի թիկնապահները իրարու ետևէ գալով կը պահանջեն Իզմիրլեանէն, սա՛ Հայու սիրտ կրող Հայ եպիսկոպոսէն, որ թղթիկ ստորագրէ թէ Հայերը հանգիստ ու ապահով կ'ապրին, բան մը չէ եղածը, չար անպիտանները միայն ըստ օրինի կը պատժուին։ Զամչնալով ասանկ թուղթ կը պահանջէին Իզմիրլեան Հայրիկէն, որպէսզի ձեռքերէնին բռնած իրենց խաղը խաղան եւրոպացի անխիղճ դիւանագիտութեան մօտ։ Իզմիրլեանի երեսը նայեցէ՛ք անգամ մը, մարդուն կերպարանքէն կը հասկնաք թէ կարելի՞ բան է որ ատոնց սուտ, խարդախ, կեղծ թուղթ տայ, և փոխարէնը պալատական ոսկիներ, պատուանշաններ քաշէ, տուներու տէր ըլլայ, իր մտաւոր ու հեռաւոր ազգականները պաշտօնի վրայ դնէ, հարստացնէ զանոնք։ Իզմիրլեանի նայեցէք անգամ մը. այս պատուական Հայը ասանկ մոլութիւն կրնա՞յ ունենալ երբէք։ Իզմիրլեան նկարագրի մարդ, Հայուն հաւատքին ու եկեղեցիին հաւատարիմ մնացող Իզմիրլեան կրնա՞ր ստորնանալ Ազգին անունին ու պատիւին վրայ սուտ խօսելու, ծամառուութիւններ ընելու, խարդախելու։ Ո՛չ երբէք։ Պաշտօնը կորսընցուց, դիրքին վնասեց, աքսորական հեծեց հեծեծեց, բայց ի՞նչ կարեւորութիւն ունին պաշտօնն ու դիրքը սկզբունքի և ուխտի տէր մարդուն համար. աքսորը ի՞նչ կը պակսեցնէ բուն մարդէն, ճշմարիտ նկարագիրէն։ Տէրը իր կեանքը պահպանեց խնամով, և այսօր երբ փառաւոր հանդէսով մը մուտ կը գործէ Օսմանեան Մայրաքաղաքը, և ամենազգի բազմութեան մը հոգեկան հրճուանքներուն առարկայ կը դառնայ, ինքնին կը հետեւի թէ բարի ու պարկեշտ մարդը ի՛նչ դէս վերջ ի վերջոյ յաղթանակը կը տանի, և նոյն իսկ իր կենդանութեանը կը վայելէ երախտագէտ Ազգին բուռն ու խանդավառ սէրը, մինչ անդին գրող կը թուի մեղի անկեալ Պատրիարքը, որ ա՛նքան անգութ, անսիրտ, անխիղճ գրանուեցաւ, ուզուած ատենը հարիւրներով թուղթեր ստորագրեց, մինչեւ իսկ Լա Հէյ թուղթ մրոտեց զրկեց թէ ես, Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքը, և՛ մէյն կը խառնուիմ անոնց գործերուն և և՛ս ահա կը յայտարարեմ թէ Հայերը հանգիստ են և իրենց կառավարութեան դէմ դժգոհութիւն մը չունին. թէ... խաբերայ են յեղափոխականները։ Ո՞վ է խաբերան սակայն, մեծ խաբերաներուն գործիք ոչ նուազ մեծ խաբերան ասանկ թուղթեր ստորագրողը չէ՞ր։ և տակաւին հաշիւ, հաշիւ կը պառաւ։ Զգեցէ՛ք սա՛ հաշիւը, և այդ մարդուն հարցուցէք թէ ինչո՞ւ այդ տեսակ թուղթեր կը ստորագրէր։ Իրա՞ւ հանգիստ էին Հայերը, թէ իր և իր արբանեակներուն հանգիստը բոլոր Հայերուն հանգիստին հետ կը շփոթէր։

Կե՛ր, ա՛ռ և ուրախ լե՛ր, մնացածը ոչինչ է։

Բայց ո՛չ, մնացածը ոչինչ չէ եղեր, ամէն բան կը կործանի, կ'իյնայ, կը մահանայ, Աստուած սակայն կայ և կը մնայ, և Իր Արդարութիւնը, Իր Ողորմութիւնը կը փայլատակէ։ Մնացածը ոչինչ չէ եղեր. չէ՞ք տեսներ, այսօր փառքով ու պատուով մեր գլուխը կը վերադառնայ Մեծ Աքսորականը, պատուական եկեղեցականը, որ իր անձին դնով դնեց իր ազատութիւնը, վսեմ զոհաբերութիւն մը՝ դիւցազնական ժամանակներու յատուկ։ Հին Ռէժիմին վատերը, ցեցերը ծակամուտ եղած՝ քովնտի պիտի դիտեն այս հոյակապ թափորը, որուն կեդրոնը կը գրաւէ երբեմնի արհամարհուած, նախատուած, ընկճուած եկեղեցականը, որուն յիշատակը սակայն թունդ թունդ կը հանէ Հայոց սիրտերը։

Բարեա՛ւ եկիք, Հայր Սրբազան, բարեա՛ւ եկիք մեր մէջ, որոնց սիրտերուն մէջ պիտի մնաք յաւէտ, պատկառելիօրէն բազմած երախտագիտութեան աթոռին վրայ, զոր ա՛նքան հոգածութեամբ կերտեց ձեզի համար Հայոց հայրենանուէր սրտին ճարտարապետութիւնը։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՍԻՐՈՒԱԾ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՄԸ

Տ. ՆԵՐՍԷՍ Ծ. ՎՐԴ. ԽԱՐԱԽԱՆԵԱՆ

Այսօր մեր ամենուս սիրեցեալ Իզմիրլեան Սրբազանին հետ Պոլիս կը հասնի Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Խարախանեան։

Այս համեստ եկեղեցականը թէպէտև իր վրայ խօսիլ տալէ խուսափած է միշտ, այլ սակայն չէ դադրած երբէք մեր մէջ միշտ սիրուած ու միշտ յարգուած դէմք մը ըլլալէ՝ իր անկեղծ ազգասիրութեամբը, իր ազատաշունչ քարոզներովը ու բռնակալութեան դէմ իր անվեհեր ոգորումներովը։

Ծնած Մշոյ դաշտին մէջ, ստացած իր ուսումը Ամիրդեոյ խաղաղիկ մենաստանին մէջ, կանուխէն տեսած է տառապիլը իր դժբաղդ հայրենակիցներուն, ու ինքն ալ տառապած ու տուայտած է անոնց թշուառութիւններովը, և ժղուած անոնց օգտակար ըլլալու, անոնց ցաւերը մեղմելու ջերմ փափագէն, որ իր մէջ կը շնչէ իր արդի կատարեալ բնաւորութիւնը ու ոգւոյ անկախութիւնը։ Եկեղեցական ըլլալու որոշումը տուած ու վարդապետ ձեռնադրուած է հոգելոյս Մամբրէ եպս.էն։ Ալ այնուհետեւ կը սկսի Ներսէս վարդապետի գործունէութեան շրջանը, իր բոլոր ուժովը կը նուիրուի վանքին և մանաւանդ վարժարանին բարեկարգութեան, ստանձնելով մասնաւորապէս անոր Տեսչութիւնը։ Իր ձիրքերը հետզհետէ հռչակ կը գտնեն, ու Կարնոյ Առաջնորդարանը կը կոչէ զինքը վարելու Բղնի Փոխ. Առաջնորդութեան պաշտօնը այնպիսի ժամանակի մը մէջ, ուր ամէն ինչ հեռ անկերպարան վիճակի մը մատնուած էր Քրիստոնեական հարստահարութեանց երեսէն։ Տ. Ներսէս վրդ. քիչ ժամանակի մէջ կը յաջողի ոչ միայն կարգի ու կանոնի բերել Առաջնորդարանի գործերը, այլ տեղական իշխանութեանց ու Քիւրտ Աշիրաթներու հետ լաւ յարաբերութիւն մշակելով, մեղմացնել անոնց թշնամութիւնները, այնպէս որ երբ իր այս գործունէութիւնը Ազգ. Պատրիարքարանէն գնահատուելով, Տ. Ներսէս վրդ. կը կոչուէր վարելու իր ծննդավայրին՝ Մշոյ Առաջնորդութեան և Ս. Կարապետի վանուց վանահայրութեան կրկին պաշտօնները, Բղեցիները մեծ ցաւով միայն կը բաժնուէին իրենց սիրելի ու անձնուէր հովիւէն, որու քաղցր յիշատակը ցայսօր տակաւին անջինջ կը պահեն իրենց սրտերուն խորերը։

Տ. Ներսէս վրդ. Խարախանեան այս կարևոր պաշտօններուն մէջ ալ դոյց կուտայ իր վարչագիտութեան ու ճշմարիտ ազգասիրութեան գերազանց փորձերը, մանաւանդ ոչ նուազ սատարելով Մշոյ Դաշտին մէջ յեղափոխական շարժման, ու իրաւամբ կ'արժանանայ ժողովրդեան ամէն պասակցրգին սրտագին սիրոյն ու անկեղծ համակրանքին, և միթէ ասոր զորաւոր ապացոյցը չէ՞ն շարթէ մը ի վեր Մուշէն Ազգ. Պատրիարքարան տեղացող հեռագրերը, որոնք բուռն փափաք կը յայտնեն տեսնել վերստին իրենց սիրելեալ հովիւը՝ Տ. Ներսէս վրդ. Խարախանեանը, առաջնորդական ու վանահայրական Աթոռին վրայ։ Բնական էր որ տեղական իշխանութիւնք այն ատեն հաշտ աչքով չը դիտէին Տ. Ներսէս վրդ.ի ազատական ձգտումները, ուստի կ'ամբաստանեն զինքը իբր վնասակար ոգ, որ շատ չանցած կայս. հրամանաւ Պոլիս կը կանչուի։ Մակայն Տ. Ներսէս վրդ. անհաշառ ու անվեհեր, ազատախոհ ու ազգասէր, հոս ալ ետ չկեցաւ ընաւ իր անկախ կարծիքները հրապարակաւ յայտնելէ, ու տակաւին չեն մոռցուած իր ժողովրդական այնչափ իմաստալից ու այնչափ ազատաշունչ քարոզները, որոնք միշտ խուռն բազմութիւն մը կը քաշէին, և որոնք սակայն օրին մէկն ալ քաշեցին տարին զինքը մինչև Ցաւիտենական Քաղաքին պարիսպներէն ներս, ուր 12 երկար տարիներ անխօս ու անտրտունջ սպասեց մարտիրոսական համբերութեամբ, կուրծք տալով միշտ նիւթական ու բարոյական ամէն տուայտանքի, մինչև որ վերջապէս հնչեց ազատութեան ու տրդարութեան ժամը, ու ահա ազգին ու հայրենիքին ազատագրման անմման գաղափարին այդ անկնկուն նահատակը ու կենդանի զոհը կը վերադառնայ այսօր մեր մէջ յաղթական ու փառաւոր։

Գրկաբաց կ'ընդունինք զինքը և ուրախութեան արցունքներով ու երախտագիտութեան զգացումներով կ'ողջունենք իր յաղթական վերադարձը ու կը գոչենք պատգին. «Կեցցէ՛ն ազատութիւն եւ արդարութիւն եւ կեցցէ՛ անոնց քաջամարտ ախոյեանը Տ. Ներսէս վարդապետ Խարախանեան։»

ՄԻՀՐԱՆ

Սկիւտար, 13 Օգս. 908

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

"ԱՒԵՏԱԲԵՐ„Ի ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ ՎԵՐ. ՄՐ. ԱԼԷՆԻ

Կը ներէ՞ք որ այս բաց նամակով քանի մը խօսք ուղղեմ ձեզ։ Կը վախնամ թէ անհաճոյ պիտի ըլլան խօսքերս, բայց աչքի առջեւ ունենալով բողոքական հասարակութեան կարեւոր շահերը, ձեզ չվշտացնելու համար չեմ կրնար լռելի պարտք սեպած այս քանի մը խօսքերը չըսել ձեզ։

Երբ Աւետաբերի խմբագրապետութեան պաշտօնը ձեզ յանձնուեցաւ տարիի մը չափ առաջ, ամէնքս ալ ուրախացանք, և նոր յոյսեր ծլեցան մեր սիրտերուն մէջ լաւագոյն արդիւնքներուն համար։ Շատ երկար ժամանակ պէտք չեղաւ ողջամիտ մարդոց հասկցնելու համար թէ պարապ յոյսեր տածեր են։ Հետզհետէ մեր յուսախաբութիւնը աւելի սուր հանգամանք մը առաւ տեսնելով այն ուղղութիւնը որուն կը հետեւէիք։ Աւետաբեր հետզհետէ եղաւ անհամ, անգոյն բան մը, ցոլացուցիչը ձեր տրամադրութեանց և գաղափարներուն, որոնք յաճախ անգործնական էին և օդային։ Աւետաբերը մեր Լուս. ազգակիցներուն մատչելի և սիրելի ընելու համար անանկ ուղղութիւն մը որդեգրեցիք, որ երբ մէկ կողմէն Բողոքականները պաղեցան թերթէն և գայթակղեցան, միւս կողմէն ալ Լուս. ազգակիցներ ձեր յուսացածին չափ չգնահատեցան անոր։ Աւետաբեր գաղջ բան մը եղաւ։

Այս օրերս սակայն Բողոքականներու այս օրկանը աւելի ինքնաբեր ուղղութիւն մը ստացաւ, և Բողոքականներուն այս պատուական թերթը սկսաւ զգուանք ազդել բոլոր լրջամիտ հասարակութեան, որովհետեւ Բողոքականներու այս օրկանը գործածեցիք Ազգապետ Պոյաճեան էֆ.ն պաշտպանելու համար, և կոյր գործիք մը եղաք անոր և անոր շուրջը կեցող մարդուկներուն ձեռքը։ Ցայտարարեցիք թէ ազգապետի խնդիրին մէջ չէզոք(?) էք, սակայն յայտնի գործակցութիւն մը ունեցաք։ Ասիկա, պէտք է խոստովանինք թէ, չէինք սպասեր ձեր կարծեցեալ ազատամտութենէն և լայնախոհութենէն։ Ասոր համար էր որ Բրօֆ. Ե. Դ. Դրիգորեանի պէս կարող խմբագիր մը ալ, զոր ձեր նախորդը Տօքթ. Պարնըմ, ընտրեր էր իբր խմբագիր Աւետաբերի, և որուն (Ե. Դ. Դ.ի) շնորհիւ թերթին շրջաբերութիւնն ու օգտակարութիւնը մեծապէս աւելցեր էր, ստիպեցիք որ հրաժարի։ Վստահ եղէք սակայն թէ թերթին անկումին վերջին հարուածը պիտի տաք, եթէ շարունակէք վարել զայն այն քմահաճ կերպով որով ցարդ վարեցիք։ Ներեցէք սիրելի Մր. Ալէն, եթէ ըսեմ թէ ձեր հետեւած ուղղութիւնը հեռու է օգտակար և գործնական ուղղութիւն մը ըլլալէ։ Ներեցէք որ ըսեմ ձեզի թէ իրաւունք չունիք Բողոքական թերթը չէզոք թերթ մը հռչակել Բողոքականներուն ամէն կենսական խնդիրներուն մասին իսկ, և հակառակ ձեր յայտարարութեանց զայն Ազգապետին գործիք ընել։

Եւ ի՞նչ է ձեր պաշտպանած դատը։—Բոլորովին անիրաւ դատ մը, որ այսօրուան արդարութեան և ազատութեան լոյսին չի կրնար երբեք դիմանալ։ Կը պաշտպանէք Ազգապետ մը, որ գիտէ՞ք արդեօք բոլորովին ապօրէն կերպով պաշտօնի գլուխ անցած է, և որ իր անհատական ու հարիւրային կեանքին մասնաւոր հանգամանքներովը, որոնց վրայէն քօղը վերցնել չենք ուզեր, երբեք չէ կրցած օրինաւորապէս ծառայել մեր շահերուն։ Կը պաշտպանէք Ազգապետ մը, որ հին Ռէժիմի մարդ մըն է գլխովին։ Եւ Ազգապետը պաշտպանելու համար գործիք կ'ըլլաք անանկ մարդոց ձեռքը որոնք կիրքէն, շահէն և ատելութենէն կուրցէն վառուած, չեն տեսներ և չեն ուզեր տեսնել արդարութիւնը։ Դիտցէք դուք, և անոնք որ անարդարանալի պատճառներով զինքը կը պաշտպանեն և կը խրատեն որ չհրաժարի թէ՝ ԱԶԳԱՊԵՏ ԷՖ. ՉԻ ԿՐՆԱՐ ՉՀՐԱԺԱՐԻԼ, թէ Սենեքերիմեան չի կրնար ալ եւս Պայսըլ-Հաւսը իր որջն ընել։ Եւ կը սպասուէր ձեզմէ որ դուք զիրենք խրատէիք։ Մենք չենք փափաքիր որ մերինները անկիրթ և անվայել ընթացք մը ունենան հանդէպ Ազգապետին. բայց պիտի չզարմանամ եթէ անոր և իր բարեկամներուն անճահ և զայրացուցիչ ընթացքին հետեւանքով ժողովուրդը փորձուի մեր փափաքածէն տարբեր ընթացք մը ունենալ։

Ներեցէք որ վերջին խօսք մըն ալ ըսեմ ձեզի։ Եթէ լրջօրէն կը փափաքիք Աւետաբերի և մեր հասարակութեան օգտակար ըլլալ, հրաժարեցէք Աւետաբերի խմբագրութենէն, որպէս զի Աւետաբերն ալ չենթարկէք բարոյական ու նիւթական այն մանկութեան վտանգին, որուն ենթարկեցիք Պարտիզակի Բարձր. վարժարանը ձեր մտացածին և անգործնական ուղղութեամբ, երբ այդ վարժարանին պատուական Տնօրէնը Տօքթ. Զէյմպերս արձակուրդով բացակայեցաւ, և ձեզ յանձնուեցաւ անոր Տնօրինութիւնը։ Ահա ձեզի անկեղծ խրատս։

Կը ցաւիմ որ ստիպուեցայ այս անհաճոյ նամակն ուղղել ձեզ։ «Amicus Plato, sed magis amica veritas»։— «Պղատոնը կը սիրեմ, բայց ճշմարտութիւնն աւելի կը սիրեմ»։

ՅՈՎՀ. Ս. ԱԼԻՔՍԱՆԵԱՆ

ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ

Նիւ Եորք, Օգոս. 11, 1908

Շնորհաւոր Սահմանագրութիւն և երջանկաբեր Ազատութիւն, կեցցէ՛ն Օսմանցիք։

Այսպէս կ'ողջագուրէր տեղւոյս Օսմ. գաղութը զիրար երբ Պոլսոյ ցանկալի թերթերը եկան վաւերացնել ազատութեան լուրերը զորս երկու շաբաթէ ի վեր Ամերիկեան մամուլը գոռվեստով կը դրուատէր։

Նիւ Եորքի Օսմ. ընդհ. հիւպատոս լուսամիտ Մունեմ պէյ գաղութիս Հայ, Թուրք, Յոյն ազգերէ կազմեալ ստուար բազմութեան մը առաջ կարդաց Հայրենիքի մէջ Սահմանադրութեան, Ազատութեան և Իրաւունքի վերահաստատութիւնն աւետող հեռագիրը որ խորհրդաւոր լռութեամբ ունկնդրուեցաւ և որոտընդոստ ծափահարութեամբ վերջացաւ, անկարագրելի է պատմել հիւպատոսարանէ բաժնուող ամբոխին ուրախութիւնը։

Մունեմ պէյի նախաձեռնութեամբ Թուրք և Հայ երիտասարդութիւնը միացած կը պատրաստուի Հայրենիքի մէջ Սահմանադրութեան, Ազատութեան և Իրաւունքի վերահաստատութիւնը ողջունել Օսմանցի փառապանծ անուան օտարաց առջև պատուաբեր հանդիսաւորութեամբ։

Հանդիսավարը որոշուած է կ'ըսուի Գառնէկի Տօլը, որ Նիւ Եորքի էն նշանաւոր սրահներէն մին է, ուր ըստ կանխորոշ ծրագրի երգերէ, ատենախօսութիւններէ, և փառաբանութիւններէ յետոյ ներկայ բազմութիւնը թափօր պիտի կազմէ դէպի Հինգերորդ Պողոտան, անուրկայ ենք որ այս թափօրին պիտի մասնակցին Նիւ Եորքի և շրջակայից Օսմ. գաղութը իբր 200,000 անձինք և Ամերիկացի համակրողներ։

Հանդէսին օրը որոշուած է Օգոստ. 23 կիրակի և հանդէսին առթիւ գործածուելու համար ապսպրուած է շուրջ 2000 օսմ. և ամերիկեան դրօշակներ։ Հանդէսին տպաւորութիւնները օրին պիտի ստանաք։

Նմանօրինակ հանդէս մը սարքել որոշած է տեղւոյս Հայ-Աւետ. ժողովուրդը, Մէյսընիկ Տօլին մէջ։

Մունեմի պէյի տպաւորութիւնները և յայտնութիւնները սա՛ մ.—

Մունեմի պէյ անօրինակ խնդութեամբ կը նախատեսէ հաստատուած Սահմանադրութեամբ իր հայրենիքի փայլուն ապագան սոյն այդ ոգեւորութեան մէջ կը պատասխանէ տեղւոյս մամլոյ ներկայացուցիչներուն և հարցերուն, և հոս օրուան մարդն է դարձած ահա իր յայտարարութիւնը զոր կ'ընէ Թիր Ուբրէ լրագրի պատգամաւորին։

«Բռնակալական ու ապերջանիկ Թուրքիա գոյութիւն չունի այլևս, ասոր տեղ կը կանգնի վերակենդանացած Օսմ. հզօր Կայսրութիւնը։

Թուրքիա ցարդ եղաւ կրօնքով կառավարուող երկիր մը, ապէ՛ ետքը պիտի ըլլայ ազգային երկիր մը, Ամերիկայի միացեալ նահանգաց պէս, կրօնքը միայն անհատական խղճմտանքի խնդիր մը պիտի ըլլայ։ Մենք, Օսմանցիքս, պիտի հետեւինք արեւմուտքի քաղաքակրթութեան շաւղին և մեր օրէնքները, հանր. կրթութիւնը պիտի ձեւենք եւրոպական մեթոտներու վրայ։

Մեր վաճառականութիւնը, մեր երկրագործութիւնը պիտի յառաջդիմեն և մեր գործարաններու ծխնելոյզներէն գերմանականին տեղ Օսմ. մուխը պիտի ելլէ։

Մեր վերակազմեալ հզօր նաւատորմիղը Եւրոպայի մօտ խաղաղութեան պահապանը պիտի ըլլայ։»

Լրագիրներէն ոմանք յայտարարեցին որ Մունեմ պէյ յառաջիկայ Սեպտ.ին Պոլիս պիտի երթայ և արեւմտեան մէջ-

ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ

ՈՐ ԱՅՍՕՐ ՊՈԼԻՍ ԿԸ ԺԱՄԱՆԷ

թոմներով թերթի մը խմբագրութեան պիտի ձեռնարկէ։

Եթէ թերթիդ սուղ էջերը կը ներեն քանի մը խօսք ալ տեղւոյս ազգային կացութեանը վրայ։ Հոգ. նախկին հովիւ, Մարգուկեսեան կարգազուրկ վարդապետին բանտարկութեա՛ն Նիւ Եորքանկ չուրջ 5000 ազգայիններ առանց մայրենի եկեղեցիին մխիթարիչներուն մնացած են, ժողովրդեան մէկ անչափ մասը կը յաճախէ հայ Աւետ. եկեղեցին, որ իր կարգին Պատ. Փափազեանի պաշտօնավարութեամբ նախանձելի վիճակ մը չունի։ Իսկ մնացեալ ստուար մասը կը մնայ անկրօն, մեր առած տեղեկութեանց նայելով Ամերիկայի ամէն կողմ Հայ Եկեղեցիին վիճակը վերջին ծայր անպատուաբեր ու լքեալ վիճակի մէջ է, և 80,000 Հայ հարազատներ գրէթէ առանց հոգևոր մխիթարութեան կ'ապրին, պակներ և մկրտութիւններ օտարները կը կատարեն, իսկ ննջեցեալներ առանց պաշտօնի կը թաղուին օտարութեան մէջ, ազգային այս անտրոյ վիճակին Ամերիկայի հայ հարուստները էն անտարբեր հանդիսատեսները ողբացեալ Թաւշանճեանի մահէն յետոյ մանաւանդ բնաւ փոյթ չեն ըներ իրենց ցեղակիցներուն հանդէպ ունեցած նուիրական պարտականութեանց համար։ Ամերիկայի հայ հարուստներուն առթիւ ուրիշ ժամանակի թողլով արդեօք կարե՞ի չէ՞ հայցել Պոլսոյ Պատրիարքարանէն որ Էջմիածնի կաթողիկոսարանի ուշադրութիւնը հրաւիրէ իր Ամերիկայի հօտին վրայ, որ տարիներէ հետէ անհովիւ և անառաջնորդ կը խարխափի, նորընտիր առաջնորդ Եղնիկ եպիսկոպոս այնքան ուշացուց իր գալը որ ժողովուրդը սկսած է զղջման նշաններ ցոյց տալ զինքը ընտրելուն համար։

ՀԱՐԼԷՄ

ՆՈՐ ՏԵՍԱՐԱՆ, ՎԱՐԱԳՈՅՐԸ ԲԱՅՈՒԱԾ

ՉՈՐՍ ՀԱՅԵՐ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴՈՒՌԸ

ՀԱՐՅԱՓՆՆՈՒԹԻՒՆ ԲՕԼԻՍ ՄԷՃԼԻՍԻՆ ԱՌՋԵՒ

«ՈՒՐԿԱԾ ԵԿԱՒ, ԱՆՑԱԳԻՐ ՈՒՆԻ՞Ր»

Բշ. գիշեր ժամը 3ին Պոլսոյ կողմը Մէրճան, Զուգուր Խանը գալով ոստիկանական քօմիսէր Հաճի Հիւսէին էֆ. անկողնէն հանելով վար կը կանչէ հոն իկնանած Հայերէն չորս հոգի, որոնք են՝ Մկրտիչ Բիւրքճեան, Սեդրակ Կիւրակոսեան, Թորոս Աքանեան և Աւետիս Ուզունեան, չորսն ալ Աղեքսանդրիայէն եկած, անցեալ Դշ. օր, ռումանական չոգենաւով, և Սիրքէճիի սալոնը եկած, և հոն իրենց արձանագրութիւնը առնուած։

Բօմիսէրը յայտարարեց թէ առաւօտուն պէտք է ներկայանալ Մէրճանի Բօլիս Մէրքէզը, հոն թիւ մը պիտի տուի ձեզի, և այդ թիւին համեմատ պիտի երթաք ոստիկանութեան դուռը ներկայանալու համար Բօլիս Մէճլիսին։

Չորս Հայ երիտասարդները երեկ առաւօտ որոշալ ժամուն տրուած հրահանգին համաձայն գացին Մէրճանի պահականոցը, ուրկէց տրուած թիւը առնելով ուղղուեցան ոստիկանատուն, առանձինն, առանց բօլիսի։ Հոն այդ թիւով մաս Բօլիս Մէճլիսին սենեակը, ուր Նախագահը հետեւեալ հարցաքննութեան սկսաւ.

Նախ.— Ո՞ւրկէց եկած էք։

Պաս. — Աղեքսանդրիայէն։

Նախ.— Թէղթերէ ունէ՞ք։

Պաս. — Ո՛չ, էֆէնտիմ։

Նախ.— Ինչո՞ւ չառիք։

Պաս. — Որովհետև ետ գաղթող բազմութիւնը խիստ շատ էր, և աւելի աղքատ դասակարգին կը պատկանէր, և որովհետև չոգենաւը Օսմանեան Բօսֆորէն վարձած էր, այս Բօսմիթէին միջամտութեամբ եգիպտական կառավարութիւնը հարկ չտեսաւ անցագիր տալու և փոխարէն դրամ առնելու։ Նոյն իսկ պակսի համար եկի մաքս անգամ չառաւ։

Նախ.— Ինչ կ'ընէիք հոն։

Պաս. — Ո՛ր մէկերնիս գրագիր էինք, ո՛ր մէկերնիս ատաղձագործ, ո՛ր մէկերնիս զանվեցի, դերձակ ևն.։

Նախ.— Ուրեմն հիմա դուրս ելէք, սպասեցէք, մենք Նորէն կը կանչենք։

Այս ոճով հարցաքննութեան ենթարկուած չորս Հայերը իրարու երես նայելով ելան դուրս ոստիկանութեան ձանօթ Սալոնը, ուր սպասեցին, ինչպէս հրամայած էր իրենց Բօլիս Մէճլիսին Բէյը։

Կէս ժամ ետքը, Մէճլիսին անդամներէն մին դուրս գալով, յայտարարեց որ, թէև հարկ էր Փաշային ներկայացնել ձեզ, անոր ալ կարծիքը առնելու համար, բայց որովհետև փաշան ճաշ կ'ուտէ, կէս կամ մէկ ժամ վերջը եկէք։

Հայերը իրենք ալ ըսին որ արդէն իրենց ալ փոքր անօթի է, և վար իջան Սալոնէն։

Ճաշէն վերջ կրկին կ'երթան նոյն ծանօթ Սալոնը և կը յայտարարեն թէ «ահա եկանք, ինչ հրաման կ'ընէք»։

Նախագահը.— Թէպէտեւ ձեզմէ տուգանք պիտի առնուէր անցագիր չունենալնուդ համար, բայց առաջին անգամ ըլլալով ներուեցաւ, աւելի լաւ կ'ընէք որ երթաք ձեր Պատրիարքարանը լուր տաք թէ ո՞ւրչափ մարդ եկած է դուրսէն, որպէս զի անոնց ցանկը և աղքատ վիճակ ունենալնին մեզի յայտնեն և վկայեն։

* *

Այս չորս մարդերէն զատ, ուրիշ երկու Հայեր ալ կանչուած են և նոյն հարցաքննութեան ենթարկուած, որով մեր գիտցածը միայն վեց հոգի այսպէս կը վերադառնան Պաղը Զապթիէէն։

Զարմանալի երեւոյթ մըն է ասիկա։ Ա՛լ աւելի զարմանալի և մինչեւ իսկ անհասկնալի կ'ըլլայ, երբ ընենք թէ անցեալ Դշ. օր նոյն չոգենաւով 600է աւելի Հայեր Պոլիս եկան, և անոնց մեծ մասը Բօսմիթէին կողմէ ղբրկուած չոգեմակոյկներով և կամ նաւակներով Ղալաթիոյ քարափը հանուեցան, ուր ո՛չ անցագիր հարցնող եղաւ և ոչ արձանագրութիւն։

Կ'երեւի թէ սկիզբն է երկանց Հայ գաղթականներուն համար։ Այս տարօրինակ վիճակը ո՛չ մէկ խորհրդածութեամբ կրցինք լուսաբանել. զարմանքէ զարմանք գլտորեցանք, և եզրակացութիւն մը չկրցաւ հանել մեր աղքատ միտքը, որ արդէն իսկ բթացած էր Շէֆիքի և Մէհմէտ Ալիի անարգար, խուժդուժ, ինքնահաճ վարմունքներէն նո՛յն Զապթիէին և մանաւանդ նո՛յն Սալօնին մէջ։

Հիմա խնդիր է թէ այսքան բազմաթիւ Հայեր օտարութենէ իրենց երկիրը դառնալու յորդորող, և այս մասին նիւթական ու բարոյական ամէն օժանդակութիւն ընձեռող Օսմ. Բօսիթէն, տեղեկութիւն ունի՞ արդեօք նոր բակազմ և նորահաստատ Ոստիկանութեան Պաշտօնարանին կողմէ իրենց պաշտպանեալներուն հանդէպ ցոյց տրուած այս արարքին նկատմամբ։

Բօսիթէին կողմէ ցաւատրութիւն մը անհրաժեշտ է գայթակղեալ միտքերը, մանաւանդ թէ այս հարցաքննութենէն իրաւամբ վրդովուած ուժանդ եւած ջիղերը հանդարտեցնելու համար։

Ը. Մասնաւոր քարթերով պատրիարքարանի մեծ դահլիճը պիտի ընդունուին պաշտօնական անձինք ուր պիտի կատարուի պաշտօնական աջահամբոյրի արարողութիւնը և հանդէսը պիտի փակուի։

Պատրիարքարանի դուռը ոստիկաններով պիտի պահպանուի քարդով ներկայացողներն ընդունելու համար և այս կարգադրութիւնը պիտի ծանուցուի փոխանորդարանի միջոցաւ բարապանապետներուն։ Պատրիարքարանի մէջ ընդունելութեան ատեն մէկ եկեղեցական բարի գալստեան ճառ պիտի խօսի։ Անձերու դասումը Տեղապահ Սրբազանին անկ է։

Թ. Երուսաղէմատան մէջ յարդարելտրուած է երկու սենեակ ըստ պատշաճի Իզմիրլեան Սրբազանի առժամեայ բնակութեան համար, և այս հոգը յանձնուած է Ասլանեան Յարութիւն էֆ.ի և ուր պիտի ընդունի Նորին Սրբազնութիւնն յաջորդաբար ըլլալիք այցելութիւններն։ Հիւրամեծարք են Տ. Եղիշէ Ծ. Վրդ. Զիլինկիրեան և Տ. Գրիգորիս Վրդ. Պալաքեան.

Ժ. Առ Օսմանեան Բօսիթէն եղած դիմումին վրայ Բօսիդէն սահմանած է ոստիկանութեան նախարարութեան հետ խորհրդակցելով հարկ եղած թուով դատիկան և ոստիկանական զինուոր տրամադրելի ընել Զորեքշաբթի օր քարափին վրայ, կարգապահութեան հսկելու համար, ինչպէս նաև պատրիարքարանի և եկեղեցւոյ դրան առջև հսկելու համար։

ԺԱ. Լրագրական ծանուցմամբ ծրագիրն ի գիտութիւն հաղորդել ժողովրդեան ոյ, կարգապահութիւնը պահելու հետամուտ լինի, և Իզմիրլեան Սրբազանի կառքի ձիերը քակելով ինք քաշելու հետամուտ չլինի, որպէս զի թափորը չխանգարուի։

ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆԸ

ԴԻՄԱՒՈՐԵԼՈՒ ԳԱՅՈՂ ՇՈՒՐԵՆԱՒՆԵՐԸ

Այսօր վարչութեան կողմէ Շիրքէթի 50 թիւ չոգենաւը ժամը 6ին Սիրքէճիէն պիտի երթայ Իզմիրլեան Սրբազանի ընդ առաջ, մէջը պիտի գտնուին ազգ. ժողովի պատգամաւորութիւնները։

** Շիրքէթի 53 թիւ չոգենաւը որ իր մէջ պիտի ունենայ Դաշնակցական և Օսմ. Բօսիթէի ներկայացուցիչները Եէնի-Մահալլէէն ելլելով պիտի հասնի կէս. բոլոր եղերքները և ժամը 5ին պիտի գայ կամուրջ, Սկիւտարի նաւամատոյցը ուրիշ Զէքմէճէի բացերը պիտի երթայ։ երթուղարձի տոմսակի գին 20 ղրշ. դիմել Ղալաթիա, Բէրշէմպէ Բաղար Թ. էֆ. Մոլտավաքի, և Պոլիս Եուսուֆեան խանի դէմ Արմաշանեան և Արապեան ընկերութեան վաճառատունները։

** Սկիւտարի ազգայիններու կողմէ Իզմիրլեանի ընդ առաջ գացող պատգամաւորութեան Շիրքէթի 49 թիւ չոգենաւը կամուրջէն պիտի մեկնի, ծովային զինուորներու նուագախումբ պիտի նուագէ։ Դիմել Կ. Պոլիս Վալիտէ խան Թուտիկ էֆ. Սուրէնեանի թիւ 16, և Մանտուա Փաշա Զուհանի խան, Վաղենակ էֆ. Բաղազեանի։

** Մաքրգիւղի ազգայիններուն կողմէ վարձուած Շիրքէթի 54 թիւ չոգենաւը Գումգարուէն ճամբայ ելլելով ժամը 4½ին Գումգարու և Մագրգիւղ պիտի հանդիպի ժամը 5ին։

** Կեդրոնական Յառաջդիմասիրաց ակումբին կողմէ ուր պիտի գտնուին Հնչակեան Ընկերութեան ներկայացուցիչները, ի նպաստ հայ արիաձելոց վարձուած Շիրքէթի 41 թիւ չոգենաւը ժ մը 4ին պիտի մեկնի կամուրջէն։ Դին 10 ղրշ. տոմսակները կը ծախուին Զարդարեան գրատունը և Փիւսկիւլեան վաճառատունը։ Լաւ նուագախումբ մը հայերէն երգեր պիտի նուագէ։

** Յունական չոգենաւ մը ճամբայ պիտի ելլայ Եէնի-Փարուէն և Սամաթիա հանդիպելէ ետք Զէքմէճէի բացերը պիտի երթայ։ Լաւ սպասարկութիւն, միւղիք։ Դին 10 ղրշ. դիմել Եէնի-Դարբ Դարեգինի սրճարանը, Սամաթիա Վարդանին սրճարանը։

** Ազատ թատրոնը իր մէջը ունենալով հայ հին և նոր դերասաններ, մասնաւոր չոգենաւով ժամը 7ին Գատըգիւղէն պիտի մեկնի դիմաւորելու համար Իզմիրլեանը։

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՆՊԱՍՏ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐՈՒՆ

Հ. Յ. Դաշնակցութեան Պոլսոյ Պատասխ. Մարմինը՝ նկատի ունենալով այս պահուս երկրի այլ և այլ բանտերէն ազատ արձակուած հայ քաղաքական բանտարկեալներու անմխիթարական կացութիւնը, որոշեց, յանուն եղբայրական աջակցութեան, տրամադրել անոնց 5000 ֆր.ի գումար մը, որէ 400 ֆր. արդէն փոխադրուած է Պոլիս Սահմանադրութեան հրատարակման առաջին օրերուն իսկ, 400 ֆր. ալ Զմիր—Բալկան Կեդր. Կոմիտէի կողմէ։

Իրրև յարգանք համերաշխութեան գաղափարին՝ կազմակերպութիւնը նոյն գումարէն 1000 ֆր. կը տրամադրէ նաև թուրք քաղաքական կարօտ բանտարկիալներուն։

Այս առթիւ հարկ կը համարինք յիշեցնել հայ հասարակութեան բոլոր խաւերուն, որ չքաւականանալով մինչև այժմ հաւաքուած աննշան նպաստներէն, փութան լայն մասնակցութեամբ օժանդակութեան հանիլ երկրի բազմաթիւ զնդաններէն դուրս եկող հայ նահատակներուն, որոնց թիւը կը հասնի արդէն մօտ 1000ի։

Հայ ժողովուրդի համար հրամայողական պարտաւորութիւն մըն է ասիկա, մանաւանդ ազատութեան ներկայ օրերուն, որոնց մշակները արժանի են ամենաքնքուշ վերաբերմունքի։

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼՍՈՅ ՊԱՏԱՍԽ. ՄՆԱՑՈՒՆ ՄԱՐՄԻՆ

×

Ա. Զ. Դ.

ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Նկատելով որ վերջերս Դաշնակցական հերոսներու կենդանագիրներ հրապարակ կը հանուին և կը ծախուին այս կամ այն անձին կողմէ, կը փութանք ազդարարել թէ կարելի չէ որ շահադիտութեան առարկայ, դարձուին Դաշնակցութեան համար նուիրական եղող դէմքեր, որոնց հրատարակումը Դաշնակցութիւնն իրեն միայն կը վերապահէ։ Խիստ պատասխանատուութեան կ'ենթարկուի այն շահադէտն որ կը համարձակի անսասել այս արգելքին։

ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼՍՈՅ ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

12/25 Օգս. 908 Պոլիս

ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ՊԱՏԿԵՐԸ ԵՒ ՄԻՆՉԵՒ ԻՍԿ ԱՆՈՒՆՆ՝ ԹԱՇԿԻՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ.—Հայ պարկեշտ արուեստագէտ մը գեղեցիկ գաղափարը ունեցած է մետաքսեայ և պարզ թաշկինակներու վրայ սիրեցեալ Իզմիրլեան Հայրիկի պատկերը նկարել գեղակերտ ճաշակով մը և ծախու հանել հրապարակին վրայ։ Վաճառման գործը պիտի յանձնուի տարագրութենէ դարձող դժբաղդ գաղթականներուն, որոնք այսպէս ապրելու միջոց մըն ալ կ'ունենան, քանի որ յայտնի է թէ մեր տարագիր եղբայրները նիւթական ինչ նեղութիւններ կը քաշեն Զալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին չբաղափակին մէջ, ուր թէև ամէն տեսակ հոգ և խնամք կը տարուին անոնց համար։ Կը յուսանք թէ այս վաճառումը կը քաջալերուի և կը գնահատուի, թէ տարագրելոց ապրուստի միջոց մը ըլլալու և թէ ամէնուս սիրեցեալ նոր Հայրիկին պատիւ մը աւելի ըրած ըլլալու համար։

ՕՐԴՐ. Ե. ՊՕՂՈՍԵԱՆ և Հ. Յարութիւնեան կը խնդրուին մեզմէ ծանուցանել թէ Հիւանդանոցի ուսանողները իրենցմէ չեն պահանջած որ հրաժարին։ Փափաքելի էր որ այդ օրիորդները, որոնց կարողութիւնը և օգտակարութիւնը անվիճելի է, ետ առնէին իրենց հրաժարականը, Որբանոցը ոչնչութեան մը ձեռք չձգելու համար։

ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ խնդրանց վրայ՝ Պատր. Տեղապահ Տ. Եղիշէ Դուրեան Սրբազանի մեծադիր պատկերը չնուէրելով, Պատրիարքարանի ընդունելութեան դահլիճը պիտի դրուի՝ ի շարս Պատրիարքաց պատկերներու, բացառաբար ըլլալով՝ պատրիարքական արժանաւոր տեղապահի մը պատկերը, ինչպէս եղած է բացառաբար ասկէց առաջ Տ. Ստեփաննոս Մաղաքեան Սրբազանի համար։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԱՂԲԱՏԱՆԱՄԻՆ.—Անցեալ կիրակի օր տեղի ունեցաւ Ս. Խաչ վարժարանի սրահին մէջ, Սկիւտարի աղքատանամ ընկերութեան ընդհանուր ժողովը, վաթսուն անդամց ներկայութեամբ, և գաղտնի քուէարկութեամբ իր դիւանը կազմից հետեւեալ կերպով.—Ա. Ատենապետ Բեսել էֆ. Մարգարեան, Բ. Ատենապետ Գրիգոր էֆ. Շահպազեան, Ա. Ատենադպիր Սարգիս էֆ. Թիւթիւնճեան, Բ. Ատենադպիր Երուանդ էֆ. Հաղարապետեան։ Յետոյ ձեռնարկուեցաւ Տնօրէն Ժողովոյ կազմութեան և քուէից մեծամասնութեամբ նոյն ժողովոյ անդամ ընտրուեցան, Տեարք՝ Բաղդասար Պէրպէրեան, Գարեգին Գալֆեան, Թադէոս Դերձակեան, Լեւոն Գաբամաճեան, Հրանդ Տանձիկեան, Յարութիւն Ներկարարեան, Պօղոս Մարտիրոսեան, Սիրաք Պարոնեան, Վաղինակ Բաբազեան։

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻՆ կը գրեն մեզ.—Տեղւոյս փաստաբաններէն Տիար Բարսեղ Կիւլպէնկեան որ 15 տարի առաջ հոս հաստատուած և 14 տարի խիստ անբասիր անցեալ մը ունեցած և տեղւոյս ազգային գործերու մէջ աննախընթաց ու անձնուէր ծառայութիւններ մատուցած և ի մասնաւորի Վահրիճի խնդրոյն մէջ ի շահ Ռոտոսթոյի իր անձը վտանգելու աստիճան առաջ գացած, և վերջապէս հին Ռէժիմին զոհուելով իբր յեղափոխական հարցաքննութեան ենթարկուած և իր օձիքը հագիւ ազատելով ժամանակի մը համար քաղաքէն բացակայելու տխուր հարկին ներքեւ գտնուելով Իզմիր գացած էր, այժմ Սահմանադրութիւնը ոտնելու համար քաղաքս կը գտնուի, և ուրախութեամբ կ'իմանանք թէ քաղաքիս թէ՛ Թուրք և թէ Հայ ժողովուրդը ջանադիր է յիշեալը վար դնել, թէ՛ իր ներկայութենէն օգտուելու համար և թէ իրր հաւանական ընտրելի ի մօտոյ գումարուելիք Երեսփ. ժողովին։

** Շարունակական ջանքերէ վերջ երէկ կիրակի վերջնական որոշման մը յանգեցանք կարողանալով կազմել «Լսարան և ընթերցարան Հայոց Ռոտոսթոյի» անուամբ ակումբ մը, որուն գործադիր անդամներն են սասը հոգի և վարիչները՝ վեց։ Ակումբին վայրը սկսանք կահաւորել, և ընդհանուր գործի ձեռնարկել հրաւիրելով ամբողջ ժողովուրդը՝ որպէս զի իր մասնակցութեամբ քաջալերէ սոյն ընկերութիւնը, որուն նպատակն է Ա. Զրի ընթերցանութիւն ամէն տեսակ թերթերու և գրքերու. Բ. Գիշերային դասաւանդութիւն, Գ. Հսկել վարժարանին և ազգային գործոց բարոք մատակարարութեան, Դ. Աղքատ և խոստմնալից ողջերը բարձրագոյն վարժարաններ ղրկել. Ե. Հրապարակախօսութիւններով ուսուցանել ժողովուրդին իր պարտքն ու իրաւունքը և իր մէջ արթնցնել յառաջդիմութեան և լուսաւորութեան իղձը, Զ. Գեղարուեստը ծաղկեցնել և ժողովուրդին ճաշակը աղնուացնել մեկզիքի և ներկայացումներու միջոցաւ ևն.։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ երիտասարդներէն Գրիգոր էֆ. Եփրանոսեան և Խաչիկ էֆ. Կիւլէսէրեան դիմելով տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին կը խնդրեն գանձանակի մը շրջագայութիւնը գիւղին մէջ, ի նպաստ Հայ գաղթականներու։ Ասոնք Թաղ. Խորհրդոյ հաւանութեամբ երկու ընկերներ ևս կ'առնեն Յարութիւն Ազնաւորեան և ատաղձագործ Արշակ, ու մէկ օրուան մէջ կը հաւաքեն 294 ղ. և 30 փր. զոր ամբողջութեամբ կը յանձնեն Թաղ. Խորհրդոյ գանձապետ Յեսու էֆ. Շամտանճեանի։

ՍԵԲԱՍՏԻԱՑԻՆ ուրբ օրէ ի վեր եկած են 9 հոգի, որոնք ողորմելի վիճակ մը ունին և կը մնան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին և կը խնդրեն որ գործ մը ունենան ո և է գործարանի մը և կամ պաշտօնատան մը մէջ իրր գործաւոր կամ սպասաւոր։ Հետեւաբար կը խնդրուի ազնիւ ազգայիններէ որպէս զի սոյն անձերը աշխատցնեն իրենց գործերուն մէջ։ Ամէնքն ալ առոյգ վիճակ մը ունին, կրնան գոհ ձգել գիրենք աշխատցնողները։

Գալուստ Պետիկեան, Սենեքերիմ Պոլլեան, Դաւիթ Թրկրեան, Մխիթար Ազարեան, Ասկան Զորեան, Յովակիմ Սրապեան, Կարապետ Զորեան, Աբգար Սրապեան, Տիգրան Թաղեսեան։

ՊԱԼԱԹԻ մէջ Իզմիրլեան հայրիկ լսարանի մը հաստատման առթիւ Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ Ս. Լ. Թէլլեան 50 օսմ. ոսկի նուիրած է։

ՎԱՌՆԱՑԻ «Արեւելեան» տպարանի տէր Օննիկ էֆ. Բարսեղեան որ ուրբ տասը օրէ ի վեր մայրաքաղաքս եկած էր, այսօր կը մեկնի հոն, իր տպարանը մայրաքաղաքս փոխադրելու համար։

ՕՐՈՒԱՆ գրական նորութիւններէն մին է Սիսոն Գաբամաճեանի այն պրակը որ կը պարունակէ Իզմիրլեան Սրբազանի և Դուրեան Սրբազանի կենսագրութիւնները, իրենց յաջող պատկերներով։ Դին 2 ղրուշ։ Կեդրոնատեղի՝ Կ. Պոլիս, Հաճօբալիօ խան, թիւ 24։

ԲՈԼՈՐ ԴԵՂԱԳՈՐԾ պաշտօնեաները կը հրաւիրուին այսօր գիշերուան ժամը 2ին Ղալաթիա Սանտրգճիլար, Էկլը Նուար օթէլը բարեկամական ընկերակցութիւն մը կազմելու համար։

ՎԱՂԸ ԱՌԱՒՕՏ հրապարակ պիտի ելլէ գրական և ընկերական պատկերազարդ չաբաթաթերթ մը Հայրենիքի Քնար անունով, խմբագրութեամբ Տիգրան Սիւրմէլեանի։ Առաջին թիւին հաստոյթը պիտի յատկացուի Հայ գաղթականներուն։ Դին 40 փարա։

ՆՈՐ ՔՆԱՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ կամ հաւաքածոյ հին ու նոր Ազգ. երգերու, հրատարակիչ Յակոբ Սիսակ. կը ծախուի Պալատց գրատունը։ Դին 10 ղրուշ։

ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ. ՁՕՀՐԱՊ նամակ մը գրելով խմբագրութեանս կը յայտարարէ թէ հրաժարած է Իզմիրի երեսփոխանութենէն։ Ձօհրապ էֆ.ի ընդարձակ նամակը վերջին պահուն միայն ստացած ըլլալով վաղը պիտի հրատարակենք։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ Մխիթարեանց կողմէ Հ. Սահակ Վ. Ծ Սովսէսեան այսօր քարափին վրայ պիտի դիմաւորէ Իզմիրլեան Ս. բաղանը, յանուն Վենետիկի միաբանութեան բարի գալուստ մաղթելով Ն. Սրբազնութեան։

ԱԶԴ.—Ժամը 1½ին (Ը. Թ.) եսայեան վարժարանի սրահին մէջ Բերայի Հայ Երիտասարդաց միութեան նիստը որուն համար բոլոր անդամներն ալ կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ։

ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ ԵՒ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Կ. Պոլսոյ բոլոր Հայ Վաճառականները որոշած են այսօր կէս օրէ վերջ իրենց վաճառատունները փակել ի պատիւ Մեծ Սրբազանին Կ. Պոլիս ժամանումին։ Ամէնքն ալ իրենց պաշտօնեաներուն հետ քարափ պիտի երթան դիմաւորելու։

ԽԱՐԲԵՐԴԻՆ հետեւեալ հեռագիրը ստացանք երէկ.— Մեր առաջնորդը դրամ իւրացուցած և շատ մը ստորին արարքներու մէջ գտնուած ըլլալուն բերմամբ ժողովուրդին վստահութիւնը բոլորովին կորսնցուցած ըլլալով պահանջուած էր որ անմիջապէս բոլոր հաշիւները և իր քով իբր աւանդ գրուած բոլոր դրամները և իրեղէնները յանձնէ։ Ցաւալի է ըսել սակայն որ իր համախոհներէն և իր զեղծումներուն մէջ մասնակցութիւն ունեցողներէն Բաղ. Ժողովոյ անդամներէն մէկ քանին, որոնք տեղեակ էին ներքին գործոց Նախարարութենէ եկած հրամանագրին։ ոչ միայն պատճառ եղան այդ հաշիւներուն յետաձգումին այլ և դիշերուան ժամը 1 ին ալ անոր փախուստի միջոցներն հայթայթեցին։ Ցայտնի է թէ այս պարագան ծանր պատասխանատուութեան և պատիժի կենթարկէ յիշեալները։ Սակայն որպէս զի ժողովրդեան ու ազգին արդար իրաւունքներն ալ չի վնասուին՝ կը խնդրենք որ անմիջապէս միջոցներ ձեռք առնուին թէ այդ փախստական առաջնորդին ձերբակալումին և թէ յարմարագոյն փոխանորդի մը փութով ղրկուելու մասին։

Ի դիմաց ժողովրդեան

Թարգճեան, Քէրքճեան, Թէրզեան

ՔԱՂ. ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի ուսանողներէն կը խնդրո ի վաղը, հինգշաբթի ժամը 5ին ներկայ գտնուիլ վարժարանը։

ԲՆԻԿ Գուրտպէլէնցի Գրիգոր Արզումանեան 38 տարեկան երիտասարդը արհեստով սափրիչ 12—13 տարիէ ի վեր Պրազիլիոյ կողմերը գացած է և հիմա 7—8 տարի կ'ըսէ որ իր վրայ որ և է տեղեկութիւն մը չունինք։

Կը խնդրուի պատուարժան ընթերցողներէ թէ յիշեալին ո՞ւր ու ո՞ղջ կամ մեռած ըլլալուն վրայ ստոյգ տեղեկութիւն ունեցողներուն հաճին հաղորդել հետեւեալ հասցէին.

Տիրաք Մարգիս Պետիկեան
Կեյ|է Ագ-Հիսար

Տիար Վ. Մ. Խաչիկեանի

Ազգասիրական դաշնակցութեան ակումբը սիրայօժար կընդունի ձեր նուիրատուութիւնը։ Կը գնահատենք ձեր գովելի գաղափարը, և կը յուսանք թէ ամէն ազգային ո՛ և է կերպով պիտի օժանդակէ մեր ձեռնարկութեան։

Ձեր կարդադրութեան համաձայն, շաբաթ մը յետոյ Մանզումէի խմբագրատունէն կ'ստանանք «Մատենադարան երիտասարդութեան» երկասիրութեան հազար պրակը, և ձեր ծախքը (3) օսմ. ոսկին յետ վաճառման կը յանձնենք ձեզ։ (ԿՆԻԻ)

ՍԻՍԱԿ ՓԷՐԻՏ

ԱՌԱՆ ԿՈՂՈՊՈՒՍՆԵՐԸ ԵՏ ԿԸ ԴԱՐՁՆԷ

Իրեն խաթիէ լինելը հաստատողին 500 ոսկի առաջարկող այս անպիտանը 6 տարի առաջ Բերա Բիկսլիօնի նշանաւոր վաճառատունը պաշտօնեայ Պ. Գաբրիէլի ձեռքը լրագիր մը կը տեսնէ որուն մէջ տարաբաղդ Իզմիրլեան Սրբազանի մէկ պատկերը կար։ Ցէրիտ անմիջապէս այն լրագիրը գրպանելով, 150 ոսկի կը պահանջէ, հակառակ պարագային, մասնութեամբ յիշեալ վաճառատունը և անոր Ղալաթիոյ մասնաճիւղը գոցել տալու և պաշտօնեաները բանտարկելու սպառնալեօք։ Վերջապէս 80 ոսկի առնելով գործը կը գոցէ։ Սահմանադրութեան հռչակումէն անմիջապէս ետքը՝ յիշեալ վաճառատան տնօրէնը իրաւամբ սոյն դրամը ետ կ'ուզէ։ Քիչ մը վարանումէ վերջ Սիսակ Ցէրիտ 50 ոսկի ետ տալով մուրհակ մը ալ կ'առնէ. և զարմանալին ո՛ւր է գիտէ՞ք, այսօր վաղն ալ 15 ոսկի Պ. Գաբրիէլի տալու խօսք տուած է որպէս զի գործը չի հրապարակէ։

Կը տեսնէ՞ք մանիչին խայտառակութիւնը։

Ներկայս ձեր պատուարժան թերթին մէջ հրատարակելով ամէն ազգի հարուածը տալերնիդ կը խնդրեմ յիշեալ Ցէրիտին։

ԳԱԼՈՒՍՏ ԱԹԼԵԱՆ

Բերա, 12 Օգոստոս 1908

ՊԶՏԻԿ ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԸ

Պլիսէն և Թուրքիոյ ծովեզերեայ քաղաքներէն բարեկամներէս և ազգականներէս ստացած նամակներս, միշտ աւստրիական և կամ ուրիշ տերութեան մը թղթադրոշմները կը կրեն. իսկ որ գործէն անտեղեակ շատ մը օտարներու (արտասահմանի մէջ) զարմանքը և հետաքրքրութիւնը չարժած է. մինչև ցարդ կը հասկնամ որ ասիկայ այսպէս եղած ըլլար, սակայն հիմա կ'առաջարկեմ և կը խնդրեմ բոլոր թղթակիցներէս մասնաւորաբար և բոլոր Օսմանցիներէն առ հասարակ, որ ի սէր հայրենասիրութեան իրենց թղթակցութիւնները Օսմանեան թղթատուներէն զատ ուրիշի չի յանձնեն։

Անաւասիկ առաջարկ մը, որ ըստ երեւոյթին անկարեւոր թէև, սակայն կրնայ իր օգտակարութիւնը ունենալ, քանի որ ատով զոհողութիւն մըն ալ ըրած պիտի չըլլանք և կը յուսամ օտար ազանգութիւններէն մէկուն ատաղձը առած ըլլալ առանց դիւանագիտական միջամտութեան և ձեւակերպութեանց։ ԱՐԻՍ ԼԱԶԱՐ

Պուքրէշ, 10|27 Օգ. 1908

ՀԱՅ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐԷՆ

Կ'իմանանք թէ «Աւետաբեր»ի Պոլսոյ բաժանորդներէն ոմանք դադրեցուցած են իրենց բաժանորդագրութիւնը, վասն զի դժգոհ մնացած են խմբագրապետ Մր. Հ. Աղէնի հեռաւած ուղղութենէն, որուն Բողոք. Հասարակութեան շահերուն հակառակ ըլլալը աւելի ևս շեշտուեցաւ վերջերս՝ Ազգապետարանի ծանօթ խնդրոյն առթիւ։ Այս ուղղութիւնը գաւառներու մէջ ալ մեծ դժգոհութիւն յառաջ բերած է։ Տարակոյս չկայ թէ այդ տեղերու «Աւետաբեր»ի ողջամիտ ընթերցողներն ևս պիտի չուզեն ասկէ վերջ իրենց թերթերը ընդունիլ։

* * «Աւետաբեր»ի վերջին (34) թիւին մէջ ծանուցուած էր թէ «Ազգապետարանի Վարչ. Ժողովին վերջին նիստին մէջ որոշուած է Ազգապետ Յակոբ էֆ. Պոյաճեանի խնդրել որպէս զի յետաձգէ իր հրաժարականը։ Իրաւզեկ աղբիւրէ կ'իմանանք սակայն, թէ Վարչ. Ժողովի 10 անդամներէն միայն 5 անդամներուն (Բրօֆ. Յ. Հ. Ճէֆիլեան, Ա. Գ. Շմաւոնեան, Յ. Ս. Կոստիկեան, Կ. Յ. Սինէքերիմեան և Գ. Խարբուլեան էֆ.ներ) քուէով տրուած է այդ որոշումը։ Մնացեալ 5 անդամներէն 2ը (Տ. Պ. Տնտեսեան և Մ. Պ. Յովհաննէսեան էֆ.ներ) բացակայ կը դտնուէին։ Իսկ 3ը (Վեր. Յ. Գ. Գրիգորեան, Յ. Մինասեան և Յ. Կ. Թէլիթեան էֆ.ներ), որոնք որոշակի տարակարծիք ըլլալով, անմիջական հրաժարում պահանջողներէն էին, ըստիպուած էին, նիստին երկարաձգման պատճառաւ, ժողովէն մեկնիլ յիշեալ որոշումը արուելէն առաջ։ Մեծ զարմանքով կ'իմանանք նաև թէ Բրօֆ. Ճէֆիլեանի առաջարկով տրուած է սոյն որոշումը, մինչդեռ յարգելի բրօֆէսէօրը թէ՛ Վարչ. Ժողովին մէջ և թէ՛ դուրսը քանիցս յայտարարած է թէ «իր կարծիքով Ազգապետ Պոյաճեան էֆ.ի անմիջական հրաժարումը ա՛լ անհրաժեշտ դարձած է։»

ԹՂԹԱԿԻՑ

* *

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆԻ ՄԸ ԲՈՂՈՔԸ

Որչափ որ մօտէն կը ճանչնամ ու գիտեմ և որչափ որ հակցած եմ դատողութեամբ։ Սա գաղափարը յղացած էր իմ մէջս հանդէպ Տաճկաստանի միսիոնարաց՝ որ երկար տարիներէ ի վեր Սահմանադրութիւնը և Ազատութիւնը վայելողներ, իրենց ուսմունքը քօլէճներէ և հասալսարաններէ առնողներ ըլլալով, կը ցաւիմ ըսելու թէ անոնց մէջ կը գտնուին այնպիսիներ՝ որ իրենց պաշտօններուն մէջ ոչ երբեք Սահմանադրութիւն կամ Ազատութիւն՝ կը գործադրեն։

Սա ճշմարիտ իրականութիւն մ'է որ երբ միսիոնարները պաշտօներ կ'ընդունին օտար երկիրներու մէջ, իրենց անձնականութիւնը կը գործադրեն առանց ոևէ ընիկի խորհուրդ հարցնելու. չեն ուզեր և չեն ընդունիր ոևէ ընիկի օգտակար թելադրութիւններ, որոնք ապագային մեծ արդիւնքներ յառաջ կրնան բերել։

Միսիոնարները թող ակնարկ մը նետեն իրենց 65 տարուան ժամանակմիջոցին մէջ ի Թուրքիա իրենց մատուցած օգտակարութիւնը վրայ. ի՞նչպիսի ժողովուրդի մէջ աշխատած են, ռամիկ, անհաւա՞ծ, կռապա՞շտ կամ բոլորովին Աստուած չընդունող ժողովուրդի մէջ, կամ չէ նէ հին, լուսաւորեալ ժողովուրդի մէջ. որոնք իրենց հին նախնիքներուն պէս իրենց իսկական հաւատքը պահպանելով և ամէն մէկ դժուարութեան ու կռապաշտութեան դէմ պատերազմող և դիմացող և հաստատ մնացողներ եղած են։

Կը ցաւիմ ըսելու թէ ամէնէն փափուկ կէտերը՝ որոնք ամէնէն աւելի նկատի առնել պէտք է, անոնց մասին անտարբերութեամբ, պաղարիւնութեամբ թելադրութիւններ կ'ընեն, որոնցմէ բնաւ արդիւնք չի սպասուիր, այլ միայն դժուարութիւններ և մասը անհամաձայնութիւններ յառաջ կը բերեն։ Ասոնք Ազգապետ էֆ.ին մասին հակասական թելադրութիւններ կ'ընեն, իսկ անոնցմէ ոմանք լռելեայն կը գործեն։ Ի՞նչպէս կրնայ ըլլալ որ 20 տարուան Ազգապետի մը կեանքը որ աղտեղութիւններով լի է, անտես կ'ըլլայ միսիոնարներու կողմէ և կը պաշտպանուի իբրև արդար և անբասիր կեանք մը։ Ազգապետ էֆ.ին ալ միսիոնարական ջերմ պաշտպանութեան ապաւինած կը կարծէ ըլլալ անմեղ մէկը և կը յուսայ յաւիտենապէս նըստիլ ազգապետական աթոռին վրայ, բայց չի գիտեր որ օր մը այդ համբաւաւոր աթոռէն պիտի սահի ինչպէս թանարժանաւորները սահեցան ու ինկան արդարութեան առջև։

Ճշմարտախօս լեզուները մինչ կորնան լռել և չի պաշտպանել արդարութիւնը, մինչ գրիչները չե՞ն կրնար շարժիլ կէդծաւորութիւնը պաշտպանողներուն դէմ որոնք նաև կը կարծեն թէ իրենք պիտի ևս նոյն դիրքերնին պահեն։

Արդարութեան պատասխանողներէն
ՄԱՆՈՒԿ ԼԻՒԼԷՃԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ

ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՔՕՄԻԹԷԻՆ ԸՆԴՀ. ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԺՈՂՈՎԸ

Շաբաթ իրիկուն Գասրքէօյի ձմեռնային թատրոնին մէջ տեղի ունեցաւ Անատօլուի Օսմ. Երկաթուղիի Ընկերութեան պաշտօնեաներու Միութեան Քօմիթէին ընդհ. արտասովոր ժողովը։ Ստորնայարկի ընդարձակ սրահը, բոլոր օթեակները և մինչև իսկ նրբանցքները գրաւուած էին հազարէ աւելի՝ պաշտօնեաներու հակայ խմբակցութենէ մը, որուն մէջ ուրախալի էր տեսնել նաև բազմաթիւ օտարահպատակ պաշտօնեաներ, Ֆրանսացի, Աւստրիացի և Իտալացի, որոնք միութեան և համերաշխութեան առաջին հրաւէրին իսկ ինքնաբերաբար պատասխանած են և իրենց տեղացի պաշտօնակիցներուն հետ ձեռք ձեռքի կը ձայնակցին ու կը գործակցին պաշտօնէութեան անտեսուած իրաւունքին ու շահերուն պաշտպանութեան ազնիւ դատին։ Ասոնք այն օտար պաշտօնեաներն են որ մեծ մասամբ Թուրքիոյ հիւրընկալ հողին վրայ ծնած, աճած ոգին մէջ մնած ու մեծցած, տեղացի պաշտօնեաներուն հետ նեղուած ու տառապած, երախտագիտական եւ միանգամայն բնական պարտք մը կը համարին համերաշխօրէն միանալ ու գործակցիլ Օսմանցի պաշտօնակիցներու իրաւաց պաշտպանութեան գործին մէջ, որ իրենցն ալ է հաւասարապէս։ Ամէնուն դէմքին վրայ ժպիտ մը կ'արտացոլայ, որ վսեմ գործի մը ակնկալ ըլլալու ներքին անխառն գոհունակութեան ժպիտն է, և հաճելի է տեսնել ու հաստատել այն ընդհանուր ուրախութիւնը, որ իր լրին արտայայտութեան մէջ՝ պերճախօս կերպով կը բացատրէ վեհ դատի մը նուիրուած այդ պաշտօնեաներուն ինքնագիտակցութիւնը՝ հանդէպ իրաւանց պաշտպանութեան նուիրական գործին։

Ցաւալի է ըսել թէ, ինչպէս ստուգեցինք, ցարդ սխալ մեկնութիւններ տրուած են այս Միութեան Քօմիթէին կազմակերպութեան մասին, դիտումնաւոր խօսքեր ուղղուած անոր հասցէին, չարամտօրէն թարգմանուած անոր բարի դիտաւորութիւնները և բոլորովին տարբեր դերակատարութեան մը մէջ տեսնել ուզած են զայն։ Հակառակը պնդել ու փաստել աւելորդ կը համարինք, որովհետև ապագան է որ ի վեր պիտի հանէ անուշտ այդ ընկերակցութեան բարձր գաղափարականը և այն ազնիւ դիտաւորութիւնները, որոնցմով տոգորուած են անոր բոլոր անդամները և որոնք մեծապէս գնահատուած են արդէն գիտցողներու կողմէ, հոգ չէ թէ չհասկնալ ձեւացողներ ըլլան։

Թատերաբեմը ամբողջութեամբ գըրաւուած էր Միութեան Քօմիթէին առաջնայ պատգամաւորութեան անդամներէն, գլուխը կը գտնուէր նախագահ Մ. Բասքօքալօ և իր օգնականը՝ Տքթ. Կապրիէլ, երկրորդուած՝ իրենց քարտուղարներէն՝ Մ. Մաթիւ և Մ. Հրաչեայ Տէրոսկիէ։ Այս ընդհանուր արտասովոր ժողովին ներկայ էր նաև հանրածանօթ Ասիլ պէյ, որ Միութեան Քօմիթէին պատգամաւորութեան կողմէ իրաւագէտ-խորհրդական անուանուած է։ Մանզումէի թղթակցին հետ իրենց մասնաւոր տեղերը կը գրաւէին նաև Կազէթայի, Թանինի, Լա Թիւրքիի թղթակիցները։

Ժամը 12ին (ը. թ.) նախագահը ժողովը բանալով նախ շնորհակալութիւն յայտնեց հանրածանօթ փաստաբան Ասիլ պէյի, որ իր թելադրին ու ազնիւ աջակցութիւնը անձնուիրաբար նուիրած է միութեան քօմիթէին ընդդրկած գործին։ Եւ յոյս յայտնեց թէ երկրին օրէնքներուն ընձեռած միջոցներով պիտի յաջողին իրականացած տեսնել իրեն այն իղձերը, որ ամէն ազատասէր Օսմանցիի իղձն ալ է։ Ասիլ պէյ փոխադարձ շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած այս պատիւին համար և յարեց միանգամայն թէ երբեք պիտի չը դադրի իր աջակցութիւնը նուիրելէ այնպիսի ազնիւ գործի մը, որուն հիմը կը կազմեն Օսմանցիներու սիրելի երկրին և Անատօլուի Օսմ. երկաթուղիի պաշտօնէութեան կրկնակ շահերը։

Այս յայտարարութենէն վերջ, որ խանդավառ ծափերով ընդունուեցաւ, նախագահը յայտարարեց թէ իր կողմէ պիտի խօսի քարտուղար Մ. Մաթիւ, որուն արտասանած ֆրանսերէն ճառին հայերէն թարգմանութիւնը վաղուան թիւով։ Այս ճառը որ անբացատրելի խանդավառութեամբ և անվերջանալի ծափահարութիւններով ընդունուեցաւ, Ասիլ պէյի կողմէ թուրքերէն լեզուով բացատրուեցաւ անոնց որ ֆրանսերէն չէին հասկնար։ Այս առթիւ Ասիլ պէյ յարեց թէ պաշտօնեաներու միութեան քօմիթէն կրնայ կատարելապէս վստահ ըլլալ որ իր պահանջումները անյապաղ պիտի ընդունուին, միայն թէ բոլոր պաշտօնեաները պարտին համբերութեամբ, հաստատամտութեամբ և պաղարիւնով աշխատիլ իրենց գործին համար։

Ասոր վրայ ժողովին դեր-նախագահը խօսք առնելով խնդրեց յիշել նաև հեռաւոր գծերուն վրայ եղող իրենց ընկերակիցները, որոնք սրտով ու մտքով մեզի հետ են, ըսաւ, և անձնուէր գործակիցներ մեր ընկերակցութեան, այս խօսքին բոլոր ներկաները ուժգին ծափահարութիւններով պատասխանեցին, որուն վրայ դեր-նախագահը յայտարարեց որ Միութեան Քօմիթէին Հայտար-Բաշտի անդամներուն սիրալիր բարեւները պիտի հաղորդուին իրենց հեռաւոր ընկերակիցներուն։

Ժողովը նախագահին կողմէ փակուած հռչակելով, երբ թերաներուն թղթակիցները կը մեկնէին, խանդավառ ցոյցերու և ուժգին ծափերու առարկայ դարձաւ Մանզումէի մասնաւոր թղթակիցը, որուն Միութեան Քօմիթէին պատգամաւորութիւնը իր յատուկ շնորհակալութիւնը յայտնեց այն ազնիւ պայքարին համար, զոր այդ Ազատական Անկախ Հայաթերթը մղեց ի նըպաստ Անատօլուի Օսմ. Երկաթուղիի Ընկերութեան պաշտօնեաներուն, պաշտպանելով անոնց երկար տարիներ ի վեր անտեսուած իրաւունքն ու շահերը։ Մանզումէի մասնաւոր թղթակիցը կրկին ու կրկին ծափահարուելէ յետոյ, Միութեան Քօմիթէին անդամները մեկնեցան՝ անցեալէն դժգոհ և ապագային վրայ վստահ։

ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՊՈՒՐԲԷՇ. Ս. Ա., Ա. Թ. և Ա. Տ.— Եթէ ձեր ոհիրը զոր կ'ըսէք թէ գործածէք 8—10 տարի առաջ, բաղաքական քնոյթ ունի, կրնանք անշուշտ վերադառնալ՝ օգտուելով ընդհ. ներքուստին այլապէս, սովորական ոհիրներու համար չենք կարծեր որ կարելի ըլլայ օգտուիլ այդ ներքուստին։ Վերջին անգամ Մեծ-Եպարքոսութիւնը հրամայած էր արդէն մէկիկ մէկիկ հաւաքել և բանտարկել Պոլսոյ ա՛յն բանտարկեալները, որոնք սովորական յանձանքով կամ ոհիրով դատապարտուած ըլլալով բանտէն արձակուած էին սխալ կարգադրութեամբ մը։

ՆԵՐՔԻՆ

ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄՆԵՐ ՄԱՔՍԱՏԱՆ ՄԷՋ.— Մաքսային Վերատեսչութեան հրամանաւ նոյն վերատեսչութեան խորհրդական Ցօն Տիւֆել էֆենտիի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, որուն անդամներն են մաքսային քարիճաներու Տնօրէն Ակի Ռիզա պէյ և վիճակագրութեանց դիւանի դեր-անօրէն Միհրան էֆ. Սարրաֆեան։ Այս յանձնաժողովը պաշտօն ունի քննելու և գործադրելու այն ամէն միջոցները որոնք անհրաժեշտ են թէ Պոլսոյ և թէ գաւառներու մէջ մաքսային վիճակագրական տեղեկութիւնները կանոնաւոր և արագ կերպով հաւաքելու և ամէն տարի որոշեալ ժամանակներու վիճակագրական ընդարձակ տետրակ մը հրատարակելու համար։ Յանձնաժողովը պիտի զբաղի նաև մաքսատուններու մէջ պէտք եղած վիճակագրական պաշտօնէից ընդրութեամբ։

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ ԵՒ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Կ. Պոլսէն կը հեռագրեն Անգլ. թերթերու թէ ոստիկանութիւնը վերջապէս որոշ ուղղութիւն մը սկսած է բռնել գործադուլ ընողներուն հանդէպ, և արդիւնք է ոևէ ոռնձգութիւն անոնց մասին՝ որոնք աշխատիլ կը փափաքին։ Ոստիկանութիւնը կ'ըսէ թէ հիմա Թուրքիա ազատ երկիր մըն է և թէ աշխատիլ փափաքողները պէտք է պաշտպանուին ընդդէմ։ Այս օրինակին կրնան հետեւիլ միւս երկիրներ ալ։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԻՂԸ.— Ծովային նախարարութիւնը թարգմանել կուտայ Ա՛գլ. Նաւատորմին կանոնագրութիւնը։

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՄԷՋ.— Սկիւպի մէջ Սերբերը և Ժէօն Թիւրքերը հաշտարարութիւն մը առթիւ աղաղակեր են. «Անկցի՛ Աւստրիա կեցցէ՛ Թուրքական Պօսնիան»։ Սեշպերը որոնք յոտից ցգլուխ զինուած էին, աւստրիական հիւպատոսարանին առջևէն անցած ատեն կրկին պոռացին. «Անկցի՛ Աւստրիա, կեցցէ՛ Պօսնիա»։

ԱՒՍՏՐԻԱ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՕՍՄ. ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ռուս թերթ մը հետեւեալը կը գրէ.— Աւստրիա թերահաւատութեամբ կը նայի Օսմ. յեղափոխութեան։ Գերմանիոյ ազդեցութիւնը բացայայտ է։ Աւստրիա, եթէ արդար ըլլալ կ'ուզէ, պէտք է Սահմանադրութիւն տայ Պօսնիոյ և Հէրսէքի, բայց Ժէօն Թիւրքերը Աւստրիոյ ընթացքէն պէտք է հասկնան որ իրենք բարեկամ չունին Աւստրիոյ մէջ, այլ միայն Ռուսիոյ մէջ։

ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՆ այսօր անգլ. դեսպանատունն երթալով, ներկայ գտնուեցան պաշտօնական ընդունելութեան մը։

ՊՐՈՒՍԱ զրկուեցաւ առջի գիշեր, 500 զինուորէ բաղկացեալ վաշտ մը, զի տեղւոյն պահպանողական մասը կուսակալին դէմ ցոյց մ'ըրած ըլլալով, ուղուած է ծանր դէպքերու առաջքն առնել։

ԱՆՑԵԱԼ գիշեր Պոլսոյ մէջ պատահած հրդեհէն վնասուածներու թիւն է 20,000։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՆ Ճիտտէի մէջ՝ Հիճազի կուսակալ Ասմէտ Բաթիպ փաշա, Մերսինի մէջ մաքսային վերատեսչութեան երբեմնի խորհրդական Մէհմէտ Ալի պէյ, և այստեղ՝ Մապէյնճի Բաղրպ պէյ։

ԲՈՂՈՔ կուսակալութեանց խստիւ հրաման տրուեցաւ որ հակասահմանադրական արարքներ չուտով զսպին և միջոցներ ձեռք առնուին, այդպիսի արարքներու տեղի չտրուելու համար։

ԶՐՈՑՑ կը շրջի թէ Կայսրը մօտ ատենէն Պերլին պիտի երթայ, Վիլհէլմ կայսեր այցելութիւն տալու համար։

ՀՐԴԵՀ ծագեցաւ երէկ Պոլիս, Զարշամպա քաղաք, և մէկ տուն այրեցաւ։

ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳ Բէյատ էֆ.ի երկու զաւակները Զրեաէտտին ու Հիլմի էֆ.ները առէջ օր Միւտ Կիճէսի առթիւ, Սյասոֆիայի մզկիթը երթալով իրիկուան աղօթքը կատարեցին։ Ժողովուրդը ողջունեց այդ երկու իշխանները, որոնք ուրախ զուարթ փոխադարձաբար պատասխանեցին։

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ Նախարար Բէյիտ Աբիֆ փաշա հրաժարած ըլլալով, անոր յաջորդեց կրթական Նախարար Հագգը պէյ, այս վերջնոյն ալ յաջորդեց մաքսային խորհրդական Սըրրի պէյ։

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒՉ Բէմալ պէյի ամսաթուակը 16,000 դրչ.էն 4500ի զեղչուեցաւ։ Հին ռէժիմին այս ամենահաւատարիմ և ահարկու սպասարկուին համար այս գումարն իսկ չա՞տ շատ է։

ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ

ԴԷՊԻ ՊՈԼԻՍ

ԻԶՄԻՐԷՆ ՁԱՄԲԱՑ ԵԼԱԾ

ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ԿԸ ՆԱԽԸՆՏՐԷ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԸԼԼԱԼ

Հեռագիր մեր մասնաւոր թղթակից Յակոբ Տեր-Յակոբեանէ.—

ԻԶՄԻՐ, ժամը 9

«Իզմիրլեան Սրբազան այսօր, Դշ., Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցը այցելեց ընկերակցութեամբ եկեղ'ցականներու և բոլոր երեւելի Հայերուն։ Անհամար բազմութիւն մը կը հետեւէր այս փառաւոր դնացքին։ Յետոյ նոյն չքեղ թափորով փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Իզմիրի կուսակալին, զինուորական հրամանատարին և Թաղապետութեան նախագահին որոնց կողմէ սիրալիր կերպով ընդունուեցաւ։

Կուսակալութեան պաշտօնարանին առջև զինուորական պատիւներ եղան Իզմիրլեան Սրբազանին։ Բակին մէջ խուռն բազմութիւն մը անընդհատ կը ծափահարէր, «Եաշասցն հուրիյէք, եաշասցն ազայէք, եաշասցն միւսալ'աք» աղաղակելով։

Սիրեցեալ Հայրիկը իր հետեւորդներով և խանդավառ ամբոխի մը «կեցցէ»-ներուն մէջէն դարձաւ Առաջնորդարան, ուր արդէն պատրաստութիւններ տեսնուած էին իր դէպի Պոլիս ճամբորդութեան համար։

Երբ այս տողերը կը հեռագրեմ, Իզմիրլեան Սրբազան կը պատրաստուի Նիժէր չոգնաւը երթալ։

Ամբողջ քաղաքը ոտքի վրայ է մինչև քարափ առաջնորդելու համար։

Նիժէր ժամը 10ին ճամբայ կ'ելլէ դէպի Պոլիս։

Իզմիրլեան Սրբազանի հետ Ազգ. գործոց մասին տեսակցութեանս միջոցին յայտարարեց թէ Թուրքիոյ Հայոց ներկայ կացութիւնը և Ազգ. վիճակը աչքի առջև ունենալով Ի՛ՆՔ ԿԸ ՆԱԽԸՆՏՐԷ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԱԹՈՌԸ։

Ն. Սրբազնութիւն յանձնարարեց ինձ հեռագրով իր ողջոյները հաղորդել Հայ Ազգին։ Ջերմապէս կուսակից է Մանզումէի ուղղութեանը։»

ԹԻՒՆ անոնց մասին՝ որոնք աշխատիլ կը փափաքին։ Ոստիկանութիւնը կ'ըսէ թէ հիմա Թուրքիա ազատ երկիր մըն է և թէ աշխատիլ փափաքողները պէտք է պաշտպանուին ընդդէմ։ Այս օրինակին կրնան հետեւիլ միւս երկիրներ ալ։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԻՂԸ.— Ծովային նախարարութիւնը թարգմանել կուտայ Ա՛գլ. Նաւատորմին կանոնագրութիւնը։

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՄԷՋ.— Սկիւպի մէջ Սերբերը և Ժէօն Թիւրքերը հաշտարարութիւն մը առթիւ աղաղակեր են. «Անկցի՛ Աւստրիա կեցցէ՛ Թուրքական Պօսնիան»։ Սեշպերը որոնք յոտից ցգլուխ զինուած էին, աւստրիական հիւպատոսարանին առջևէն անցած ատեն կրկին պոռացին. «Անկցի՛ Աւստրիա, կեցցէ՛ Պօսնիա»։

ԱՒՍՏՐԻԱ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՕՍՄ. ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ռուս թերթ մը հետեւեալը կը գրէ.— Աւստրիա թերահաւատութեամբ կը նայի Օսմ. յեղափոխութեան։ Գերմանիոյ ազդեցութիւնը բացայայտ է։ Աւստրիա, եթէ արդար ըլլալ կ'ուզէ, պէտք է Սահմանադրութիւն տայ Պօսնիոյ և Հէրսէքի, բայց Ժէօն Թիւրքերը Աւստրիոյ ընթացքէն պէտք է հասկնան որ իրենք բարեկամ չունին Աւստրիոյ մէջ, այլ միայն Ռուսիոյ մէջ։

ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՆ այսօր անգլ. դեսպանատունն երթալով, ներկայ գտնուեցան պաշտօնական ընդունելութեան մը։

ՊՐՈՒՍԱ զրկուեցաւ առջի գիշեր, 500 զինուորէ բաղկացեալ վաշտ մը, զի տեղւոյն պահպանողական մասը կուսակալին դէմ ցոյց մ'ըրած ըլլալով, ուղուած է ծանր դէպքերու առաջքն առնել։

ԱՆՑԵԱԼ գիշեր Պոլսոյ մէջ պատահած հրդեհէն վնասուածներու թիւն է 20,000։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՆ Ճիտտէի մէջ՝ Հիճազի կուսակալ Ասմէտ Բաթիպ փաշա, Մերսինի մէջ մաքսային վերատեսչութեան երբեմնի խորհրդական Մէհմէտ Ալի պէյ, և այստեղ՝ Մապէյնճի Բաղրպ պէյ։

ԲՈՂՈՔ կուսակալութեանց խստիւ հրաման տրուեցաւ որ հակասահմանադրական արարքներ չուտով զսպին և միջոցներ ձեռք առնուին, այդպիսի արարքներու տեղի չտրուելու համար։

ԶՐՈՑՑ կը շրջի թէ Կայսրը մօտ ատենէն Պերլին պիտի երթայ, Վիլհէլմ կայսեր այցելութիւն տալու համար։

ՀՐԴԵՀ ծագեցաւ երէկ Պոլիս, Զարշամպա քաղաք, և մէկ տուն այրեցաւ։

ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳ Բէյատ էֆ.ի երկու զաւակները Զրեաէտտին ու Հիլմի էֆ.ները առէջ օր Միւտ Կիճէսի առթիւ, Սյասոֆիայի մզկիթը երթալով իրիկուան աղօթքը կատարեցին։ Ժողովուրդը ողջունեց այդ երկու իշխանները, որոնք ուրախ զուարթ փոխադարձաբար պատասխանեցին։

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ Նախարար Բէյիտ Աբիֆ փաշա հրաժարած ըլլալով, անոր յաջորդեց կրթական Նախարար Հագգը պէյ, այս վերջնոյն ալ յաջորդեց մաքսային խորհրդական Սըրրի պէյ։

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒՉ Բէմալ պէյի ամսաթուակը 16,000 դրչ.էն 4500ի զեղչուեցաւ։ Հին ռէժիմին այս ամենահաւատարիմ և ահարկու սպասարկուին համար այս գումարն իսկ չա՞տ շատ է։

ՄԻԼԲԻՑԷ վարժարանին մէջ, նախկին և արդէն շրջանաւարտներ երեկ ցերեկ միդիկ մը գումարեցին, և 20 հոգիէ բաղկացեալ յանձնաժողով մը կազմեցին, որ պիտի ունենայ իր դիւանը, և Միլբիլէի շրջանաւարտներուն յառաջդիմութեանը համար պէտք եղած դիմումները պիտի ընէ առ որ անկ է։ Ցանձնաժողովին կ'անդամակցի նաև Միհրան էֆ. Գարագաշեան։ Այս առթիւ առջի գիշերուան հրդեհէն վնասուածներուն ի նպաստ 100 ոսկիէ աւելի գումար մը հաւաքուեցաւ։

ԴԵՐՄԱՆ դեսպան Պառոն Մառշալ երէկ Պոլիս ժամանելով, Խարիֆիէի հիւրանոցը Խոյրետտին պէյի և Եպարքոսական և արտաքին գործոց թարգմաններուն կողմէ ընդունուեցաւ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ Նախագահ Թէվֆիգ փաշա և ներքին գործոց Նախարար Հագգը պէյ երէկ անգլ. դեսպանին փոխադարձ այցելութեան գացին։

ԴԷՊՔ ՄԸ ՊՐՈՒՍԱՅԻ ՄԷՋ

Երկուշաբթի ժամը 8ի առենները Պրուս

ՅԱՒԻՆ ՏՈՒՆԸ

(ՊԱՆՏԱՐԿԵԱԼԻ ՄԸ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԸ)

Կանցնի չաբաթ մը ալ։ Ամիսը կըլլայ երկու և դեռ ոչ մեզ հարցնող կայ, ո՛չ փնտռող, ո՛չ ուզող։ Օրեր առաջ իմացեր ենք որ այս շաբթու մեծ փօսթա մը պիտի ելլայ աքսորի համար սիրտերնիս վախէն կը դողայ։ Թերեւս մենք ալ կանք մէջը այս տխուր կարաւանին։

Նորէն հինգշաբթի առտու մեծ իրարանցում բանտին մէջ. վերէն քեահիային կը սպասեն, շատեր իրենց անկողինները ծրարած, ճամբայ ելլելու պատրաստ ու գլխնակ. մենք ալ անոնց պէս կընենք։

Ու ահա քիչ մը վերջը կուգայ պաշտօնական մեծ տետրակ մը ձեռքին, ուր ո՞վ գիտէ որո՛ւ դատակնիքը կայ մէջը գրուած։ Ցամբ, դանդաղ շեշտով մը, զգացնել ուզելով ահաւորութիւնը, կը սկսի մէկիկ մէկիկ աքսորի երթալիքներուն անունները կարդալ. անկողիններն կոնակին, վաճառական, արհեստաւոր ամէնն ալ հաւասարապէս, բեռնակիրներու նման, կը շարուին քով քովի. վախէն ծունկերնիս կը դողան, թերևս կարգը մերն է. ականջնիս մարդուն բերանէն կախուած է։ Վախկոտ լռութիւն մը չորս կողմ, գալիքը գուշակողի տխուր ու սարսափեցնող լռութիւն։ Եւ այս լռութեան մէջ մեր ընկերներէն մէկուն անունն է որ կը լսուի. ամէնուս դէմքը մնռելի գոյն է առեր. կը դողանք. երկրորդ մը, երրորդ մը և ահա եօթը ընկերներս քով քովի կը շարուին։ Վիզս կը պլլուին, մնաս բարով կըսեն ինծի, արցունքը առատօրէն աչքերէս կը վազէ. կը համբուրենք զիրար, վերջին մնաս բարովը կըսենք իրարու։

— Թերեւս ճամբան մոռնիմ, Լեո՛ն, երբ դուն ազատիս, մեր քաջածները գնա՛ պատմէ և ըսէ թէ անիրաւ տեղը մենք կայրինք։

Իբր պատասխան՝ հեկեկանքով կուլամ, խօսելու, պատասխանելու անկարող։ Կը միանան անոնց Մինրդատ, Դ. Ա. և շատ դեռ ուրիշ ծանօթներ. հաբիւրիսուն հոգիի տխուր կարաւան մըն է որ կը կազմուի և զոյգ զոյգ ձեռնակապի զարնուած, տխուր խումբը կը շարժի. ամէնն ալ կուլան, բանտին գեհինները արցունքներով կը լենայ։

Երբ դուրս կելլեն, ահռելի աղաղակ մը դուրսը կը թնդայ. որո՛ւն մայրը, որո՛ւն քոյրը եկեր իր զաւակին կամ իր եղբօրը վերջին մնաս բարովը ըսելու. բանտին դռան քով քաշուած փայտէ որմին ծակերէն կը դիտեմ ա-նոնց անցքը պարտէզին մէջէն։ Մայրեր զաւակին գրկերնին, իրենց ամուսնին կը պլլուին, ոստիկաններ զանոնք բրաւորէն կը հրեն, դեանէ դեանն ձիւներուն, ցեխերուն վրայ կը գլտորին, նորէն ոտք կելլեն, նորէն իրենց սիրելիին կը պլլուին։ Ու կուլան, միշտ կուլան։ Բարերն իսկ կը մասնակցին կարծես այս ընդհանուր սուգին և ողբ ու կոծին։

Կը քալեն։ Լացերը կը շատնան, ձայները ահաւոր խառնուրդ մը կը կազմեն, ցաւած հոգիներէ բղխած տխրաբո՛յր աղաղակներ՝ որոնք սիրտս կը խածատեն։ Եւ կարաւանը կերթայ, կերթայ-միշտ, մինչև որ աքսորեալները յետոյն ալ կը հեռանայ աչքերէս, և միայն կը տեսնեմ ձիւնին փաթիլներուն մէջէն անոր ետևը և իր կոնակի անկողինը, որ կը կորսուի ձմեռնային մշուշին տխրատեսիլ հեռաւորութեանը դիրքը....։

Գահիրէ

ՍԻԼՎԻԱ—ՄԱՐԻԱ
—ՎԵՐՋ—

ԱՂՋԿԱՆՑ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՔՈՒԷՃ

ԻԻՍԿԻԻՏԱՐ

Վարժարանիս բացումը տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. 16ին։ Աշակերտուհի առ՝ ուզողներ որչափ կարելի է չուտ դիմում ընելու են։ Ուզողներուն շրջաբեր սկսմներ և ուրիշ տեղեկութիւններ ը տրուին Տնօրէնութեան կողմէ մայրաքաղաքիս անգլ. նամակատան միջոցով։ 15—8

Մէրքէզ Օրտու	Կիւմիլճինէ Մէվզբսը	Մուսթաֆա փաշա մէվզբսը	Լիւլէ Պուրկազ
321	321	321	321
0	41	50	43 նան ազի
0	379	370	365 քիւշէթ
0	59	67,50	58 արզ
0	24	29,90	26,50 թուզ
0	25	31	22 սօղան
0	189	128	169 զէյթ
0	134	175	139 ճիպլօն
53	44	54	49 կաղ
0	79	84	79 չէքէր
54	59	64.50	54 ֆասուլիա
0	59	64.50	59 նոխուտ
33	25	33	29 բաթաթէս
0	77	69	64 գուր. իւղ.
0	47	54	59 հընթա
40	29	36,50	32 չայիր

Իքի միլիոն գըլէսի, պագըյէսի եէտի փարէ եէթմիշ սանթիմ

6	7	12	6,50 սաման
5	3,50	4,90	4,90 հաթապ
0	12,50	14	10 քէօմիւր

Իքինճի օրտուի հիւմայուն մէրքէզի իլէ Կիւմիլճինէ վէ Մուսթաֆա փաշա վէ Լիւլէ Պուրկազ մէվզբլարընտա պուլունան ճէնուտա ճէնապ միլիւքանէ իչուն միւքթէզասը օլուպ մահալընճա պլատէ մուհարբեր ֆիյաթլէրլէ թալեպլէրի էօհտէսինտէ պուլունան էրզաղ թէնզիլ ֆիյաթլէ թայա ճիւրաեէ թարնպ օլանլարընն հարպիյէ նէզարէթի լէվաղիմաթ ումումիյէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլնմէյէրի։

11 Ավըսթօս 324

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ ՖԷՐԱՅՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000,000 քուռօն ամբողջովին վճարուած։
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 37,300,000 քուռօն

Հաստատուած 1869ին Կեդրոնատեղին՝ Վիւնիա, 12 գրասենեակներ ունի այդ քաղաքին զանազան շրջանակներուն մէջ։

Մասնաճիւղեր՝ Բրակայի, Կրացի, Պ. ռունի, Օսկի, Բէշթայի, Լէմպերկի-Զէրնովիչի, Քլակէնֆուրդի, Պիլից-Պիալայի, Քարլսպատի, Բիլզէնի, Բրոզնէյցի, Ս. Բոյթէնի, Թէբլիի, Վիլլախի և Վինըր Նէօյշատի մէջ։

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ ՖԷՐԱՅՆ կը զբաղի սեղանաւորական ամէն տեսակ գործողութիւններով, մասնաւորապէս կը բանայ ընթացիկ հաշիւներ, իբրև առանձ կ'ընդունի պարտաթուղթեր, փոխատուութիւններ կ'ընէ ընթացիկ հաշիւներով, պարտաթուղթեր կամ արժէթուղթեր գրաւ ընդունելով կը հանէ չէքեր, վարկագիրներ, փոխ գրեր և վճարումներ կ'ընէ հեռագիրներով։ Կը գնէ կը ծախէ ամէն տեսակ պարտաթուղթեր թէ՛ մեր և թէ բոլոր օտար հրապարակներուն վրայ։ Կը զեղչէ, կը գանձէ կարօնները և արժեթուղթեր։ Կը գնէ և կը ծախէ փոխ գիրներ բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Կ'ընդունի տես օրին և պայմանաժամով վճարելի պարտատուրհակներ։ Կը կատարէ սակարանական ամէն տեսակ գործառնութիւններ։

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ ԲԱՑ է առտուն ժամը 9½ էն իրիկուան Ուրբաթ օրերը 9½ էն 1։

Առաջին այցելութիւնը ԶՐԻ է

ՏՕՔԹՕՐ ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱԲՐՈՏԻԹԵԱՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ ԱԽՏԵՐՈՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ

Ծնդական և աբրոթիտեան գործարաններու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկ Տաթթ. Գառլօ Յակոբեան գիտական վերջին նորութեանց շնորհիւ առանց ցաւ պատճառելու ենթակայնին հիմնապէս կը բժշկէ ֆիստկաքը, հին և նոր ջերմամիզութիւնը, առնական անկարգութիւնը և սերմնահոսութիւնը, ինչպէս նաև երկու սեռի վերաբերեալ աբրոթիտեան և ծնդական հիւանդութեանց ամէն տեսակները և կանանց արգանդային հիւանդութիւնները։

Ամէն or, կէս օրեն վերջ, բացի կիրակի օրեն, կը գտնուի Պահնէ-Գարու, շարարավանա Հանի Պէհիրի անկիւնը, թիւ 18, Մէրճամէքեան-Պիանոի դեղարանը։

Ուրբաթ օրերը ձրի

Խաղնէի էվգաֆը Հիւմայուն օտանքլարը իլէ խառնէմէսի իչուն իսալ իթտիրիլէճէք ալթմշ թագըմ էլպիսէնին պէհէր թագրմը իքի եիւզ երիսի դրուչա թապը էօհտէսինտէ օլտուղունտան վէ չէհը հալին ծնալիընը ճումա իրթէսի կիւնիւնէ գատար հէր գաչ փարա թէնզիլ խիլիրսէ գապում օլունրպ հատար լայրգընը պուլարը թագտիրաէ իհալէի էվվէլիյէսի իհրա գըլընճաղընտան նօգանընյա իսալ իթմէք խթէյէնլէրին եիւզտէ օն նիսպէթինտէ թէէմին ագչէլէրինի համիլէն այամը թաթիլիյէտէն մաատա հէր կիւն օն պիրէ գատար մէճիլիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

10 Աղըսթօս 324 3—1

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ"Ի ՆՈՐ ՏՊԱՐԱՆԸ

կը գտնուի հիմայ Բ. Դրան պողոտային վրայ, Կալի ընկերութեան դիմացը, թիւ 54 շէնքին մէջ։

ՆԷՍԹԼԷԻ ԱՆՈՒՆԸ ԱՄՐՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ ԾԱՆՕԹ Է

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ԱԼԻՒՐԸ

ԱՄՐՈՂՋ ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է

ՆԷՍԹԼԷԻ ՀԱՄԲԱՒԻՐ ՆԷՍԹԼԷԻ ՇՕԿՈԼԱՅՈՎ

ԱՆԳԱՄ ՄԸՆ ԱԼ ԱՐԴԱՐԱՑԱԻ ՈՐ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄՐՈՂՋ ԿՈՂՄԷ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ Է ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՂ ՄԵԾ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ԳՏԱԾ Է

FARINE ET CHOCOTAT **NESTEL**

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՎԱՅԵԼՈՒՉ ՄՈԱԵՐՈՒ ԾԱՂԿԵՓՈՒՆՁԵՐՈՒՐ ԵՒ ՄԱՆԿԱՆՑ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆՆԵՐՈՒՐ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ-ՀԱՅՊԱՏԱՊԻՏ

ԱՐՄԵՆԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

որ երկար ժամանակ նախկին Մկրտիչ էֆ. Հիւսէյինճեանի և վերջին տարիներս ալ Զամիչեան էֆ.ի վաճառատան մէջ նորանոր մոմեր կը հայթայթէր, այս անգամ վերջնականապէս հաստատուած է Պոլիս, Մահմուտ փաշա, Հաւուզլը խանի տակ թիւ 45 վաճառատունը, ուր կը վաճառուին նաև ընտանեաց ու նորաձևութեան վերաբերեալ այլ և այլ բազմաթիւ վաճառք, գլխարկի ծաղիկներ, փետուր, ձեռնոց, տանթէլա, գօռատէլա, ֆէսթօն, ֆիչու, ևն. ևն.։

Ամէն մարդ կը փափաքի գրամ չահիլ և չատերը դեռ չեն գիտեր որ անոր գաղտնիքը յաճախորդները գոհ ընելով անոնց սիրտը չահելուն մէջ կը կայանայ։

Գամանթօ խանի դիմաց, Հաւուզլը խանի տակ, թիւ 45

ԱՄԷՆԷՆ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒԱԾ ԵՒ ԱՄԵՆՈՒՈՏ ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ

ԼՈՆԺԻՆ

ԱՄԷՆ ԴՈՍԱԿԱՐԴ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ ԵՒ ՕՔՍԻՏԷ — ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

Կ'ուզէք ճիշդ, անփոփոխ կերպով ճիշդ ժամը ունենալ։ Կ'ուզէք մանգամ ընդ միշտ ազատիլ ուելի կամ նուազ վիճելի յաճախութիւններ ունեցող ժամացոյցներու ուռած տաղտուկներէն և յուսախաբութիւններէն։ Բացարձակապէս պէտք է որ կրէք ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցը, որ կէս դարէ ի վեր տարածուած է աշխարհի բոլոր հրապարակներուն վրայ, ուր անհուն հռչակ մը չահած է՝ չնորհիւ իր լուրջ և անթերի յօրինուածքին։ Ժամագործական գիտութեան կատարած ամենավերջին յառաջդիմութեանց բարձրութեան վրայ գտնուող սոյն ժամացոյցը ճշգրտութեան հրաշալիք մըն է պարզապէս։ Իր գեղեցանուածքով, իր հիանալի տեսակներով, և իր ուրիշ ապացուցուած յատկութիւններով կը մրցանէ նոյն կարգի բոլոր արտադրութիւնները, որոնց մէջ հեռաւոր գերակայութիւնն անվիճելի կերպով իրեն տեպհականել կը մնայ։ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցներու արժանացած ընդհանուր գնահատման ամէնէն պերճախօս ապացոյցները կ'ընձեռեն գիտական մարմիններ, նաւատորմիղներ և սպայակոյտեր, բեւեռային արշաւախումբեր, երկաթուղեաց ընկերութիւններ, եւն. եւն., որոնք ամենուրեք և այլամերժօրէն ընդունած են Լոնժին ժամացոյցներու գործածութիւնը։ Վերջապէս կարելի է յաւելել թէ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցներու բարձր համբաւը նուիրագործող վարձատրութիւնք բազմաթիւ են, որոնցմէ կը բաւէ յիշել մի քանին.

ԱՆՎԵՐՍ.— Պատուոյ մեծ վկայագիր՝ 1885
ԲԱՐԻԶ.— Մեծ մրցանակ 1889
ԺՐՆԷՎ.— Արտաքոյ մրցման Անդամ Ժիւռիի՝ 1896
ՊՐԻՍԷԼ.— Մեծ մրցանակ 1897
ԹՈՒՆ.— Արտաքոյ մրցման, Անդամ Ժիւռիի՝ 1899
ԲԱՐԻԶ.— Մեծ մրցանակ 1900
ՄԻԼԱՆ.— Մեծ մրցանակ 1906
Եւն. եւն. եւն.

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԸ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

ՆԱՍԻՊ Ք. ՃԻՉԱՎԷՃԵԱՆ ԵՒ ԸՐԴԻ

Կ. Պոլիս, Մահմազանբար փողոց թիւ 44-46 Մեծ-Շուկայ

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կ'սկսի Սեպտ. 7ին (Ն. Տ.) Ամենի կայացի ուսուցիչներուն վրայ պիտի աւելնայ ուրիշ մ՝ալ, որուն Տիկինն ևս Տ՝.կ. Զէյմպերսի հետ մայրական հոգածութիւն պիտի ունենան աշակերտաց վրայ։

Տր. Բոպերթ Զէյմպերս որ Գերմանիոյ մէջ մասնաւոր գովեստով արժանացաւ Վարդապետ Փիլիսոփայութեան տիտղոսին, իր հօրը պիտի աջակցի իբր Փոխ-Տնօրէն։ Վարժարանս ունի իր մասնաւոր բժիշկը, որ մօտէն կը հսկէ ուղղոց առողջական վիճակին վրայ։ Ֆրանսերէնն պարտադիր ընել որոշուած է։ Վարժարանիս ընթացքը 7 տարի է։ Աշակերտ մը առ նուազն 11 տարու ըլլալու է, Ա. Նախապատրաստական կարգը մտնելու համար և գոհացուցիչ քննութիւն մը անցընելու է Հայերէն պարզ և վարժ ընթերցանութեան և ուղղագրութեան և թուաբանութեան չորս գործողութիւններու մէջ։

Գիշերօթիկներու համար տարեթոշակն է 16 Օսմ. ոսկի, կէսը մուտքի առեն և կէսը Ծնունդին վճարելի անհրաժեշտ, հակառակ պարագային աշակերտը կը զրկուի դասերէն և վարժարանին մէջ չի պահուիր։ Գործական դրամաշտութեան դաս առնողներ տարեկան 1½ ոսկի վճարելու են, նաև իւրաքանչիւր աշակերտ վարժարան գացած օրը, Գանձապետին յանձնելու է 1 Օսմ. ոսկի գիրքի և այլն դպրոցական պիտոյից համար, աւելցածն աշակերտին կը վերադարձուի տարուան վախճանին։

Հանքեր կըլլան հաստատութեանս կցել Արեւստանոց մը և իբր սկզբնաւորութիւն ատաղձագործութեան ճիւղ մը հաստատուած է. ո՛վ որ ուզէ իր ժամանակին մէկ մասը տալ այս արհեստը սորվելու, ամսական մէկ մէճիտի յաւելուածական վճարում մը պիտի ընէ։

Ցարակից Boys' Homeի մէջ սահմանափակ թուով աշակերտներ կ'ընդունուին, տարեկան 12 Օսմ. ոսկիով և հոս իրենց ընթացքն աւարտողներ, կը մտնեն վարժարանիս կրտսերագոյն կարգը։ Տնողքներ նամակատան միջոցաւ, իրենց զաւակաց դրամ կամ ծրար ղրկել եթէ ուզեն, պէտք է ղրկեն Իզմիր, Կարապետ էֆ. Գոնտայեանի հասցէին։

Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել Մր. Ռ. Ռ. Բիթի կամ վարժարանիս գործակատար Գրիգոր էֆ. Շահպազեանի, Կ. Պոլիս Պայազիտ Հաուս, կամ Տնօրէնութեան, ի Պարտիզակ։ Անոնք որ երկաթուղիի կէս գնով կ'ուզեն երթալ, իրենց անուններն արձանագրել տալու են Գ. էֆ. Շահպազեն նի՝ մինչև Սեպտ. 2 (Ն. Տ.). բացի Ուրբաթ և Կիրակի օրերէն ժամ 7-9 (Ը. Թ.)։ 15—13

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՏՕՔԹՕՐ Ք. ՓԱՓԱՔՃԵԱՆ

Կատարեալ ձեռնհասութեամբ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը և ասոնցմէ ծագում առած դժուարամիզութիւնը. իսկ Գաղդիական ախտը, փոխանակ ներսէն դեղեր տալով ստամոքսը և աղիքները խանգարելու, ըստ նոր դրութեան լաւագոյն միջոցին դիմելով կը բուժէ։

Վերջերս Բարիզէն բերել տուած նորահնար մէկ միքրոսքոպով հիւանդութեանց միքրոպները զանազանելով ըստ անմ կը դարմանէ

ՀԻՒԱՆԴ ԿԸՆԴՈՒՆԻ

ամէն օր, բաց ի կիրակէ, ժամը 3—11, Պաղչէ-Գարու, շաքարավաճառ Հանի Պէքիրի դիմացը, սեղանաւորին վերնայարկը, Թիւ 19 դարմանատան մէջ։

Կարոս հիւանդները ձրիաբար կը դարմանեն

ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՍԿՐԻՏԱՐ

Ստորագրեալը պատիւ ունի ծանուցանելու յարգոյ հասարակութեան թէ իր ողբացեալ հօր հիմնած յաւէտ նուիրական վարժարանին տնօրէնութիւնը ինք կը ստանձնէ այսուհետև։ Պատր. Տեղապահ Տ. Դուրեան Սրբազանի հովանաւորութեան տակ, ներքին վարչութեան մէջ իրեն օժանդակ ունենալով իբր դեր-Տնօրէն Լեոն էֆ. Թաշճեանը, որ երկար ատենէ ի վեր գրաւած է ծնողաց վստահութիւնը և աշակերտաց համակրանքը, և որ ուսանողութեան բարոյական վիճակին հոգը պիտի ունենայ։ Վարժարանիս նիւթական մատակարարութիւնը կը յանձնուի Լեոն էֆ. Պագալեանի որ Հիմնադրին օրով գնահատուած է իր պարկեշտութեամբ և փորձառութեամբ։

Վարժարանիս 33րդ տարեշրջանը մի սկսի Սեպտ. 1. Բշ. օր։ Դասախօսութիւնք կը սկսին Սեպտ. 8 Բշ. օր։ Այս միջոցին կը կատարուին պայմանաւոր աշակերտաց վերաքննութիւնք։

Մնողքներէ և պաշտօնակներէ կը հաղորդի դիմել Տնօրէնութեան։

Տնօրէն

Խ 6 | Օ. Ռ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՃՐՀԱՆ ԻՏԱՐԷԼԻԱՆԷՍԻ ՄԷՀՄԷՏ ԹԷՎՖԻՔ, ՀԱԳՔԸ, ՃԷՄԱԼ

ԵՒ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս, նոր Բօսքանանէին դիմացը Ֆէրուն պէյ խանին մէջ, թիւ 13-15

Պատիւ ունինք ծանուցանել թէ ընկերութիւնս Օսմ, և օտար երկիրներէ ամէն տեսակ ապրանքներ կը ներմուծէ, հրապարակի գիներու մասին տեղեկութիւնը rէՖէrանս կուտայ, ինչպէս նաև չարժուն և անշարժ կալուածներու վրայ փոխառութիւն և փոխատուութիւն կ'ընէ, կառավարական պաշտօնաթուղթերուն հետ ամէն տեսակ գործառնութիւն կը կատարէ, կալուածներու առուծախի, և փոխանցումի ինչպէս նաև փոխանցումի գործառնութիւններ կ'ընէ, ամէն լեզուէ պաշտ. գրութիւններ կը պատրաստէ և վկայեալ փաստաթղթերու մէջ որ ամէն տեսակ դատեր կը ստանձնէ։ Շէնքերու շինութիւնը և յարդարումը կը ստանձնէ, զրոս միւնոյն խղճմտութեամբ և ուղղամտութեամբ կը կատարէ։

12—5

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԱՏԼԳԻԻՂԻ

Վարժարանիս 39րդ տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտ. 1ին, ըստ հին տումարի, երկուշաբթի օր։

Լիովին ծանօթ է արդէն պատուական ազգայնաց վարժարանիս նպատակը և իր ծրագրին ճշտօրէն գործադրելու փոյթն ու ջանքը վարչութեան կողմանէ ընտրեալ ձեռնհաս ուսուցչական խումբի մը միջոցաւ, որ կաւանդէ Հայ, Թուրք, Ֆրանս, Անգլ. Գերման և Իտալ լեզուները, ինչպէս նաև բնական, իմաստասիրական, հեռտորական, չափաբերական և այլ գիտութիւններ միջավայրին պահանջմանց համաձայն։

Վարժարանիս ներքին և արտաքին աշակերտք ուժ կարգերու բաժնուած են, բարձրագոյն հինգ կարգերուն մէջ դասաւանդութիւնք կը կատարուին լոկ ֆրանսերէն լեզուով, իսկ մնացեալներուն մէջ խառն։ Մասնաւոր խնամք կը տարուին նաև գեղարուեստից ճիւղի-գծագրութեան, ձայնական և գործիքաւոր երաժշտութեան ու մարմնամարզի, սրոց համար մասնաւոր վճարում չկայ, ի բաց առեալ դաշնակի չուժակի և այլ դասաւանդութիւններն։

Մանրամասն տեղեկութիւն ստանալ ուզողներն կրնան դիմել ուղղակի Գատրգիւղ (Մոտա) վարժարանիս տեսչութեան և կամ Բերայի Մխիթ. դպրոցը (Սագըզ-Աղաճի թիւ 34) և անկէ ստանալ վարժարանիս յայտագիրն։

Վերատեսուչ
Հ. ՅԱԿՈԲ Վ. ՏԻՐՈՅԵԱՆ

10—2

Մ. Գ. ԾԱԼԵԱՆԻ

ԸՆԴՀ. ԱԶԳԱՅ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԱԸՆԹԱՑԸԸՐ

Ա. հատոր Արեւելեան հին ազգեր գին 5 գ.
Բ. « Հին Յունաստան և միջին դար « 6 «
Գ. « Արդի և ժամանակակից « 5 «

Պատմութեան այս հաս որոնքը աշխարհաբար մաքուր լեզուին, նիւթերու գեղեցիկ կարգաւորութեանն և բացատրութեան, ու դիւրուսոյց մեթոդին համար մեծապէս գնահատուած են նիւթին հմուտ, ձեռնհաս անձերու կողմէ։ Արժանացած են Բ. տպագրութեան։ Ունին

Գեղեցիկ տպագրութիւն
Հաստատուն կազմ
Բազմաթիւ բացատրիչ պատկերներ
Աշխարհացոյց քարտէս։

Մեծաքանակ գնողներու 100ին 30 զեղչ։

Կեդրոնատեղին փոխադրուած է Մատթէոսեան տպարանէն Ցովհ. էֆ. Աշնանորի «Օսմանը» գրատունը, թիւ 56, Պապը-Ալի-Ճատէսի, Կ. Պոլիս։

ԿԵԴՐ. ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳՈԼԷՃ

ԱՇՆԹԱՊ

Գոլէճիս ԼԳ. տարին կը սկսի Սեպտ. 9, 1908 (Ն. Տ.)։ Կ'ակնկալուի թէ նոր ընդարանը և նոր ընալուծարանը գործածուելու պատրաստ պիտի ըլլան այս տարի։ Ուսանողութեան տարեթաշակը, 2 Օսմ. ոսկի, Նախապատրաստականին և 3 Օսմ. ոսկի Գոլէճին համար, և 8 Օսմ. ոսկի գիշերօթիկներու ծախքերուն համար։ Ուսանողութեան թոշակին ամբողջ և գիշերօթիկներուն թոշակին կէսը կը պահանջուի Սեպ.ին գոլէճ մտնելու ատեանը, և գիշերօթիկներուն թոշակին մնացածը Ցունուարին։ Բոլոր նոր ուսանողները կ'ընդունուին քննութեամբ, եթէ հակառակին համար մասնաւոր կարգադրութիւն չըլլայ։ Մուտքի քննութիւնները տեղի պիտի ունենան Սեպ. 2—8, ըստ հետագայ ցուցակին.

Դ. Սեպ. 2, ժմ. 8 (Ը.Թ.) Թուրքերէն (բոլոր կարգերուն)։ Երբ. Սեպ. 3, ժմ. 8 Էայերէն, Արաբերէն (բոլոր կարգերուն)։ Ուր. Սեպ. 4, ժմ. 8 Անգլիերէն (բոլոր կարգերուն), Շբ. Լ.նպ. 5, ժմ. 8 Հին կատարան։ Քրիստոսի կեանքը։ ժմ. 1.30 Պատմութիւն Թուրքիոյ։ Բշ. Սեպ. 7, ժմ. 8 Մուտ և Է. կարգի Աշխարհագրութիւն։ ժմ. 10 Տարերք Բնագիտութեան։ ժմ. 1.30 Բնական Աշխարհագրութիւն։ ժմ. 3.30 Պատմութիւն Հայոց։ Գ. Սեպ. 8. ժմ. 8 Մուտ և Զ. կարգի Թուաբանութիւն։ ժմ. 10 Ցատակագիծ Պատմութեան (Է. կարգ)։ ժմ. 1.30 Է. և Ե. կարգ Աշխարհագրա։

Այն ուսանողները որոնք ներկայ չէն գտնուիր որոշուած ժամանակը իրենց մուտի քննութիւններուն համար, պարտին վճարել մէկ մէճիտ, ուրիշ օր մը կատարելու համար քննութիւնը։ Փափաքելի է որ, որչափ կարելի է, բոլոր ուսանողները վճարեն իրենց պարտքերը և ընդունին իրենց կարգի տոմսակները և գիրքերը Սեպ. 9էն առաջ։ Գոլէճին գրասենեակը բաց պիտի ըլլայ այս նպատակաւ Սեպ. 5, 7 և 8։

Նախագահին Ամերիկա բացակայութեան մէջոցին բոլոր խնդիրները, առաջարկութիւնները և ուրիշ թղթակցութիւններ պարտին ուղղուիլ առ Տնօրէնն, Վեր. Ֆ. Ֆ. Կուասել, Աշնթապ։ 6—4